

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**Факультет готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
імені проф. В.Ф. Доценка
Кафедра туристичного та готельного бізнесу**

«До захисту в ЕК»
Декан факультету
_____ Віта ЦИРУЛЬНІКОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

«___» _____ 2025 р.

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
_____ Ірина МЕЛЬНИК
(підпис) (ім'я та прізвище)

«___» _____ 2025 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

зі спеціальності _____ 242 «Туризм»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____ «Туризм»

на тему: «Організація і технологія проектування дитячих турів»

Виконала: здобувачка 5 курсу, групи ЗТУ-5-1

_____ Гончарук Юлія Олександрівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник _____ Батиченко Світлана Павлівна _____
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____ Наталія СТУКАЛЬСЬКА _____
(ім'я та прізвище) (підпис)

Я як здобувач(ка) Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувачка _____
(підпис)

Київ – 2025 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) готельно-ресторанного та туристичного бізнесу імені проф. В.Ф. Доценка

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

світній ступінь бакалавр

Спеціальність 242 «Туризм»

(код і назва)

Освітньо-професійна програма «Туризм»

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач
кафедри туристичного та
готельного бізнесу

Ірина МЕЛЬНИК
“ ” 2025 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Гончарук Юлії Олександрівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Організація і технологія проектування дитячих турів»
керівник роботи Батиченко Світлана Павлівна ст.викладач, к.геогр.н.,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом закладу вищої освіти від “18” листопада 2024 року №964-КС
2. Строк подання здобувачем роботи 10 лютого 2025 р.
3. Вихідні дані до роботи наукова, фахова література, статистичні матеріали з проблематики дослідження, статистична звітність підприємства
4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Теоретичні основи організації дитячого туризму.
Аналіз діяльності туристичного підприємства «Аккорд-тур».
Вдосконалення організації дитячих турів в туристичній компанії «Аккорд-тур».
5. Перелік графічного матеріалу
рисунків - 1 таблиць - 35 додатків- 3.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Батиченко С.П. ст.викладач, к.геогр.н.		
II	Батиченко С.П. ст.викладач, к.геогр.н.		
III	Батиченко С.П. ст.викладач, к.геогр.н.		

7. Дата видачі завдання 10 жовтня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ З№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір і затвердження теми роботи	02.09.2024-30.09.2024 рр.	Виконано
2	Оформлення і затвердження завдання на роботу	01.10.2024-10.10.2024 рр.	Виконано
3	ВСТУП РОЗДІЛ 1 (теоретичний)	11.10.2024-23.10.2024 рр.	Виконано
4	РОЗДІЛ 2 (аналітичний)	24.10.2024-08.11.2024 рр.	Виконано
5	РОЗДІЛ 3 (рекомендаційний)	11.11.2024-02.12.2024 рр.	Виконано
7	Висновки та пропозиції. Список використаних джерел. Додатки	03.12.2024-13.12.2024 рр.	Виконано
8	Оформлення роботи за структурою, представлення кваліфікаційної роботи на кафедру та попередній захист у комісії	18.12.2024-22.01.2025 рр.	Виконано
9	Доопрацювання, оформлення, друкування, підготовка матеріалів до захисту	23.01.2025-05.02.2025 рр.	Виконано
10	Представлення готової зшитої кваліфікаційної роботи на кафедру	06-12.02.2025 р.	Виконано
11	Захист кваліфікаційної роботи в екзаменаційній комісії	13.02.2025 р.	

Здобувач

_____ (підпис)

Гончарук Ю.О.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Батиченко С.П.
(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ

на кваліфікаційну роботу

ГОНЧАРУК ЮЛІЇ ОЛЕКСАНДРІВНИ

на тему:

«Організація і технологія проектування дитячих турів»

Кваліфікаційна робота складається 88 сторінок. Кількість розділів – 3, рисунків – 1, таблиць – 35, додатків – 3.

Об'єктом дослідження є туристична компанія «Аккорд-тур».

Предметом дослідження є організація проектування дитячих турів в компанії «Аккорд-тур».

Метою роботи дослідження технології та організації проектування дитячих турів в туристичній компанії «Аккорд-тур».

У I розділі розглянуто теоретичні аспекти організації дитячого туризму. Проаналізовано зарубіжну та вітчизняну практику організації дитячого туризму. Вивчено нормативно-правові особливості організації дитячих турів.

У II розділі окреслено загальну характеристику туристичного підприємства «Аккорд-Тур». Здійснено аналіз основних показників діяльності туристичного підприємства «Аккорд-Тур». Проведено аналіз зовнішнього середовища на діяльність туристичного підприємства.

У III розділі проведено аналіз діяльності туристичного підприємства «Аккорд-Тур» у сфері дитячого туризму. Розроблено дитячі тури для розширення асортименту «Аккорд-Тур». Здійснено економічну ефективність розроблених турів.

Ключові слова: туризм, дитячий туризм, дитячі тури, туристичне підприємство.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧОГО ТУРИЗМУ	9
1.1. Теоретичні аспекти організації дитячого туризму	9
1.2. Зарубіжна та вітчизняна практика організації дитячого туризму.....	15
1.3. Нормативно-правові особливості організації дитячих турів.....	21
Висновки до розділу 1	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМТВА «АККОРД-ТУР»	25
2.1. Загальна характеристика туристичного підприємства «Аккорд-Тур»	25
2.2. Аналіз основних показників діяльності туристичного підприємства «Аккорд-Тур»	33
2.3. Аналіз зовнішнього середовища на діяльність туристичного підприємства	44
Висновки до розділу 2	51
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧИХ ТУРІВ В ТУРИСТИЧНІЙ КОМПАНІЇ «АККОРД-ТУР»	52
3.1. Аналіз діяльності туристичного підприємства «Аккорд-тур» у сфері дитячого туризму	52
3.2. Розробка дитячих турів для розширення асортименту «Аккорд-тур»	59
3.3. Економічна ефективність розроблених турів.....	69
Висновки до розділу 3	77
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84
ДОДАТКИ.....	89

ВСТУП

Актуальність теми. Організація дитячого туризму відіграє ключову роль у розвитку туристичної індустрії, маючи вагоме соціальне, культурне та освітнє значення. Це не лише засіб організації дозвілля дітей, але й інструмент формування їхнього світогляду, активної життєвої позиції, соціальної адаптації та особистісного розвитку. Дитячі тури сприяють вихованню толерантності, комунікабельності, а також дозволяють ефективно інтегрувати освітні та розважальні елементи, задовольняючи потреби сучасної молоді та дітей.

У контексті сучасних глобалізаційних та соціальних викликів розвиток дитячого туризму набуває особливого значення. Попит на якісні туристичні послуги для дітей зростає не лише в Україні, але й у світі, що вимагає відповідних змін у підходах до організації таких турів. Водночас цей сектор потребує удосконалення в аспектах безпеки, нормативно-правового забезпечення, а також розвитку інноваційних підходів до створення туристичних продуктів, орієнтованих на дітей.

Дослідження є актуальним і своєчасним, оскільки дитячий туризм потребує інноваційних рішень, які б відповідали сучасним запитам суспільства та сприяли сталому розвитку туристичної галузі в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Л.О. Івченко, С.В. Кужиль, М.В. Петренко досліджували динаміку та міграцію дитячих туристичних потоків, а також кількісні показники, пов'язані з дитячими оздоровчими закладами. І.В. Герман здійснив аналіз діючих законодавчих та правових документів, що регулюють організацію дитячого туризму в Україні. Він також окреслив можливі напрямки вдосконалення нормативно-правової бази для покращення якості організації послуг дитячого туризму. У своїй роботі М.М. Мельнійчук, В.О. Зейко розглядали дитячий та молодіжний туризм, визначаючи його основні функції як важливий метод виховної та краєзнавчої роботи з підростаючим поколінням.

Також значний внесок у дослідження даної тематики зробили О.В.Ромах, М.М.Мельничук, І.С.Личак, І.В.Черниш, А.О.Глебової, В.М.Маховки. Виявленню особливостей культурно-дозвіллевих заходів у дитячому туризмі сприяли глибші дослідження цієї теми, зокрема наукові праці О.В.Колотухи, М.О.Максимовської, О.В.Безпалько, А.І.Годлевської, А.Й.Капської, О.Г.Карпенко та інших.

Мета роботи - дослідження технології та організації дитячих турів в туристичній компанії «Аккорд-тур».

Для реалізації мети поставлено такі **завдання**:

- дослідити теоретичні основи організації дитячого туризму;
- вивчити зарубіжний та вітчизняний досвід у сфері дитячого туризму;
- проаналізувати нормативно-правове забезпечення організації дитячих турів;
- провести аналіз діяльності туристичного підприємства «Аккорд-тур» у сфері дитячого туризму;
- розробити нові дитячі тури для туристичної компанії та оцінити їх економічну ефективність;
- сформулювати рекомендації щодо вдосконалення процесу організації дитячих турів;

Об'єктом дослідження є туристична компанія «Аккорд-тур».

Предметом дослідження є організація дитячих турів в компанії «Аккорд-тур».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано такі методи: аналіз літературних джерел, статистичний аналіз, порівняння, моделювання та економічна оцінка.

Інформаційною базою роботи виступили посібники, підручники, монографії, статті, аналітичні звіти, дані туристичних підприємств, фінансова звітність та внутрішні документи туристичної компанії «Аккорд-тур» та ресурси мережі Інтернет.

Практичне значення роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть допомогти в розробці нових програм і маршрутів для дитячих турів. Це включає створення оптимальних і безпечних подорожей, які відповідатимуть інтересам і потребам дітей різного віку. Окрім цього, результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення освітніх програм, включаючи пізнавальні екскурсії, майстер-класи та культурні заходи, що дозволить інтегрувати навчальні елементи в туристичні подорожі для дітей, зокрема сприяючи розвитку критичного мислення та розширенню кругозору.

Структура роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основна частина роботи становить 88 сторінок. В роботі налічується 1 рисунок, 35 таблиць, додатки. Список використаних джерел становить 46 джерело, які розміщуються на 5 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧОГО ТУРИЗМУ

1.1. Теоретичні аспекти організації дитячого туризму

Дитячий туризм є одним із інструментів оздоровлення, соціальної адаптації, навчання та розвитку дітей, що робить його важливим елементом сучасної соціальної політики. Його роль у формуванні особистості, соціальних навичок та кругозору дітей важко переоцінити. У контексті розвитку української туристичної галузі дитячий туризм стає невід'ємною частиною культурного, освітнього та соціального життя.

Сьогодні у науковій літературі існує кілька підходів до визначення поняття "дитячий туризм". С. Ковач [22] трактує дитячий туризм як форму соціального туризму, де основним місцем перебування дітей під час відпочинку є табори. Інший підхід пропонує В. Маховка [30], яка вважає, що дитячий туризм — це вид туризму, основними споживачами якого є діти, що подорожують із соціальними цілями (наприклад, відпочинок, оздоровлення) у супроводі дорослих (інструкторів, вихователів чи провідників).

В Україні значний внесок у дослідження дитячого туризму зробили такі науковці, як Д.В. Чертовська [44], К.Долгова [14] та інші. Їхні роботи стали основою для розвитку науково-методичних підходів до організації дитячих турів. Проте дослідження цього напрямку залишаються фрагментарними, що вимагає систематизації знань та підходів до розвитку дитячого туризму.

Особливу увагу в контексті ресурсного забезпечення дитячого туризму приділяють такі дослідники, як О. О. Любіцева та В. І. Стафійчук [28]. Їхні роботи спрямовані на аналіз і характеристику туристичних ресурсів України, її регіонів, а також окремих країн світу. Зарубіжні дослідники, такі як К. Холл [34], Л. Мітчел [21] (США), також внесли значний внесок у розвиток теорії та практики дитячого туризму.

Дитячий туризм визначається як організована форма дозвілля дітей, яка спрямована на задоволення їхніх потреб у відпочинку, пізнанні навколишнього середовища та розвитку фізичних і соціальних здібностей. Так, О. О. Колотуха [24] трактує дитячий туризм як діяльність, що забезпечує розвиток моральних і фізичних якостей через участь у пізнавальних подорожах, які відповідають віковим особливостям дітей. О. О. Любіцева [27] розглядає дитячий туризм у контексті соціального туризму, акцентуючи увагу на його ролі у формуванні пізнавального інтересу та створенні умов для активного відпочинку дітей. М. М. Мельничук [31] зазначає, що дитячий туризм охоплює соціальні, освітні та рекреаційні складові, а його основною метою є гармонійний розвиток дитини через участь у спортивних, культурних та пізнавальних заходах. А. Г. Богуненко [6] визначає дитячо-юнацький туризм як інструмент соціалізації молодого покоління, який сприяє розширенню світогляду, ознайомленню з культурною та природною спадщиною. С. С. Галасюк [8] додає, що дитячий туризм є засобом інтеграції дітей у суспільство через організацію активного дозвілля, що включає ігрові, пізнавальні та спортивні елементи.

За М. Мельничук [30], класифікація дитячого туризму охоплює кілька критеріїв, зокрема вікові групи, напрямки, цілі та форми організації. Однією з ключових категорій є поділ за віком, що враховує фізичні, соціальні та психологічні особливості дітей різних груп.

Таблиця 1.1

Класифікація дитячого туризму за віковими групами

№	Вікова група	Основні характеристики та форми діяльності
1	Молодший шкільний вік (6–10 років)	Подорожі з короткими маршрутами, інтерактивні екскурсії, відвідування парків, контактних зоопарків, музеїв. Форми організації включають одноденні тури, які спрямовані на забезпечення емоційного розвитку та залучення до колективної діяльності.

Продовження таблиці 1.1

2	Середній шкільний вік (11–14 років)	Активні походи, спортивні або екологічні програми, участь у групових заходах. Основна мета — розвиток комунікативних навичок, фізичної активності та виховання відповідальності через участь у туристичних змаганнях, таборах чи походах.
3	Старший шкільний вік (15–18 років)	Пізнавальні тури, міжнародні програми обміну, освітні поїздки з акцентом на отримання нових знань, формування самостійності та особистісного розвитку. Ця категорія орієнтована на залучення до культурного обміну та участь у програмах лідерства.

Джерело: побудовано автором [30]

Окрім вікового поділу, класифікація дитячого туризму охоплює такі напрями, як оздоровчий, спортивний, пізнавальний, освітній, екологічний, культурно-пізнавальний, активний та інклюзивний туризм. Кожен із цих напрямів має свої особливості. Наприклад, оздоровчий туризм орієнтований на зміцнення фізичного здоров'я через участь у програмах санаторного лікування, а екологічний туризм спрямований на формування відповідального ставлення до природи через організацію поїздок до заповідників чи природних парків.

Узагальнюючи теоретичні аспекти організації дитячого туризму, слід зазначити, що його багатогранність забезпечує не лише фізичний розвиток дітей, але й формування їхнього світогляду, патріотизму та соціальних компетенцій. Водночас для підвищення ефективності організації дитячого туризму необхідно враховувати вікові, культурні та індивідуальні особливості учасників, а також застосовувати інноваційні підходи до розробки туристичних програм.

Дитячий туризм поділяється на кілька категорій залежно від його мети, тематики, географії та способу організації. Серед основних видів дитячого туризму можна виділити:

Таблиця 1.2

Основні види дитячого туризму

Вид туризму	Характеристика
Оздоровчий туризм	Спрямований на зміцнення здоров'я дітей, включає відвідування санаторіїв, курортів, місць із лікувальними ресурсами, такими як грязі чи мінеральні води. Організовується за медичними показаннями.
Спортивний туризм	Орієнтований на участь у змаганнях, спортивних зборах, активний відпочинок, наприклад, спелеотуризм, скелелазіння, командні ігри.
Пізнавальний туризм	Передбачає розширення кругозору дітей через відвідування музеїв, історичних місць, архітектурних пам'яток.
Освітній туризм	Включає програми, спрямовані на здобуття нових знань чи навичок, наприклад, через майстер-класи, освітні центри чи навчальні екскурсії.
Культурно-пізнавальний туризм	Акцентує увагу на культурних об'єктах, таких як виставки, літературні вечори, концерти, що особливо підходить для підлітків.
Екологічний туризм	Орієнтований на поїздки на природу, де діти можуть спостерігати за флорою і фауною, брати участь у природоохоронних заходах.
Активний туризм	Поєднує елементи спорту, ігор та походів, забезпечуючи активний відпочинок.
Сімейний туризм	Дає можливість об'єднати інтереси дітей і батьків, пропонує програми, які цікаві для обох сторін.

Джерело: побудовано автором [15, с. 83]

Дитячий туризм здійснює значний вплив на соціальний і економічний розвиток, забезпечуючи умови для формування у дітей нових навичок, знань і соціальних умінь. Туристичні поїздки створюють сприятливі умови для розвитку особистості, сприяючи вихованню відповідальності, розширенню світогляду та вдосконаленню комунікативних здібностей. Активна участь дітей у туристичних заходах позитивно впливає на їх фізичний розвиток завдяки залученню до активного способу життя, що включає різноманітні рухливі форми дозвілля. Крім того, подорожі у складі групи допомагають формувати навички командної роботи та соціальної адаптації, сприяючи кращому взаєморозумінню серед однолітків.

Водночас розвиток дитячого туризму супроводжується певними труднощами. Однією з основних проблем є відсутність єдиних стандартів організації турів, що ускладнює забезпечення стабільної якості послуг. Іншим важливим викликом є обмеженість фінансування програм, спрямованих на організацію дозвілля дітей. Також нерідко виникають труднощі з транспортним забезпеченням і гарантуванням безпеки під час перевезень і подорожей [29, с. 246].

Для подолання зазначених проблем необхідно посилити нормативно-правове регулювання у сфері дитячого туризму, що дозволить створити чіткі стандарти діяльності організаторів турів. Важливим кроком є розширення державної підтримки, яка сприятиме доступності таких програм для більшої кількості дітей. Залучення приватних ініціатив і партнерства також стане рушійною силою для створення якісних та безпечних туристичних продуктів для дітей.

Сучасний розвиток дитячого туризму характеризується адаптацією до нових суспільних потреб і викликів, що зумовлює необхідність впровадження ефективних підходів до організації цього напряму діяльності. Основним завданням є створення умов, які забезпечать безпечне, змістовне та розвивальне дозвілля для дітей.

Одним із ключових аспектів є дотримання принципу безпеки, що охоплює організацію якісного транспортного забезпечення, контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних норм, проведення інструктажу супроводжуваними особами та постійний моніторинг усіх етапів подорожі. Не менш важливим є врахування індивідуальних потреб дітей, включаючи їхні фізичні можливості, рівень розвитку та культурні особливості. Інклюзивність забезпечує рівний доступ до туристичних послуг для всіх категорій дітей [23].

Розвивальний аспект дитячого туризму зосереджується на тому, щоб подорожі сприяли інтелектуальному, фізичному, творчому та соціальному розвитку учасників. Програми повинні бути не лише розважальними, а й мати пізнавальний або виховний характер. У зв'язку з цим велике значення

надається індивідуалізації програм, які адаптуються до вікових та особистісних потреб дітей. Це дає змогу кожній дитині отримати максимальну користь від участі в турі.

Основним інструментом сучасного дитячого туризму є використання інноваційних технологій. Застосування інтерактивних екскурсій, освітніх ігор, а також віртуальної реальності дозволяє зробити подорожі більш захопливими та інформативними. Такий підхід сприяє залученню дітей до активного пізнання світу, створюючи при цьому нові можливості для їхнього розвитку.

Дитячий туризм у багатьох країнах, включаючи Україну, розглядається як значущий елемент соціальної політики, спрямований на створення умов для всебічного розвитку дітей і підтримку сімей. Одним із ключових напрямів є забезпечення доступу до туристичних заходів для дітей із сімей із низьким рівнем доходів. Завдяки державним програмам субсидування такі діти отримують можливість брати участь у туристичних подорожах, що сприяє їхньому залученню до соціально-активного життя [32, с. 36].

Окрему увагу приділяють популяризації здорового способу життя через організацію оздоровчих таборів і програм активного відпочинку. Такі заходи дозволяють не лише зміцнити фізичне здоров'я дітей, а й запобігти поширенню хронічних захворювань, формуючи позитивні звички до рухової активності.

Істотним компонентом є збереження та передача національної культурної спадщини. Організація культурно-пізнавальних подорожей дає змогу дітям глибше ознайомитися з історією, традиціями та культурними досягненнями своєї країни. Це не лише розширює їхній світогляд, але й сприяє формуванню патріотичних почуттів та усвідомлення своєї ролі у розвитку національної спільноти [22].

Україна має значний потенціал для розвитку дитячого туризму завдяки багатим природним, історичним і культурним ресурсам. До найбільш перспективних напрямів дитячого туризму в Україні належать:

1. Карпатський регіон. Відомий своїми оздоровчими базами, туристичними маршрутами, унікальною природою та активними розвагами.

2. Причорноморський регіон. Ідеальне місце для літнього відпочинку, який поєднує пляжний відпочинок із пізнавальними екскурсіями.

3. Історичні міста. Львів, Київ, Одеса та інші міста пропонують програми, які охоплюють як культурний, так і освітній туризм [22].

Український ринок дитячого туризму розвивається, однак його зростання гальмують такі проблеми, як нестача державної підтримки, недостатня якість інфраструктури та слабкий маркетинг у міжнародному середовищі.

1.2. Зарубіжна та вітчизняна практика організації дитячого туризму

Розвиток дитячого туризму у світі та в Україні демонструє багатогранність підходів до його організації, що зумовлено різноманіттям культурних, соціальних та економічних умов. Як зарубіжна, так і вітчизняна практика свідчать про необхідність впровадження комплексних підходів, спрямованих на забезпечення якісного, безпечного та розвивального туристичного продукту для дітей.

У багатьох країнах світу дитячий туризм є важливим компонентом національної туристичної індустрії, що відображається у високій якості послуг, багатогранності програм та рівні організації. Успішними прикладами виступають такі держави, як США, Канада, Німеччина, Франція, Велика Британія, Швеція та інші [12].

США є одним із лідерів у цій сфері завдяки розвинутій мережі таборів, які забезпечують різноманітні форми відпочинку для дітей. Літні табори в цій країні функціонують як за державної, так і за приватної підтримки. Особливою популярністю користуються програми, що сприяють розвитку лідерських якостей, навичок командної роботи, а також спортивні та освітні заходи. Наприклад, табори, присвячені STEM-наукам (наука, технології, інженерія, математика), є одними з найпопулярніших серед американських дітей. Важливим аспектом є суворий контроль якості та безпеки, що здійснюється спеціалізованими організаціями, такими як Американська асоціація кемпінгу.

У Канаді велика увага приділяється екологічному аспекту дитячого туризму. Програми для дітей часто зосереджені на вивченні природи, залученні до активного способу життя та вихованні відповідального ставлення до навколишнього середовища. Особливістю канадського підходу є тісна інтеграція туристичних програм із навчальними закладами, що дозволяє школярам отримувати нові знання у неформальному середовищі.

Європейські країни відзначаються широким спектром туристичних програм для дітей, які орієнтовані на розвиток міжкультурного спілкування, ознайомлення з історією та культурою, а також сприяють фізичному та емоційному розвитку дітей. У Німеччині, наприклад, популярністю користуються програми молодіжного туризму, які організовуються некомерційними організаціями, такими як Німецька молодіжна хостел-асоціація. Вони пропонують доступні за ціною тури, спрямовані на культурне та освітнє збагачення дітей [9].

Франція пропонує дитячі табори, які здебільшого зосереджені на творчості, спорті та культурному розвитку. Важливим елементом є інтеграція культурного досвіду, коли діти відвідують музеї, галереї, історичні пам'ятки та беруть участь у театральних чи художніх заходах.

У Великій Британії популярністю користуються мовні табори, які дозволяють дітям вдосконалювати знання англійської мови у неформальній обстановці. Також поширені програми, які поєднують навчання із заняттями спортом або мистецтвом.

У Скандинавських країнах, таких як Швеція, Норвегія та Фінляндія, дитячий туризм спрямований на гармонійне поєднання активного відпочинку та екологічного виховання. Особливістю цих країн є популяризація походів, кемпінгу та зимових видів спорту. Скандинавський підхід акцентує увагу на формуванні відповідальності за природне середовище та здоровий спосіб життя.

В Україні дитячий туризм поступово розвивається, набуваючи все більшої популярності серед сімей. Основними напрямками дитячого туризму є

оздоровчі, освітні, пізнавальні та спортивні програми. Вітчизняна практика організації дитячого туризму базується на використанні природних, історичних і культурних ресурсів країни [25].

Аналіз популярних маршрутів дитячого туризму в Україні показує, що найчастіше діти подорожують до визначних туристичних регіонів, які мають розвинену інфраструктуру, культурні, природні та рекреаційні ресурси. Відповідно до даних, міграційні шляхи дітей на відпочинок формуються навколо найбільших міст, звідки організовуються групові тури до популярних регіонів.

Таблиця 1.3

Найбільш популярні напрямки дитячого туризму в Україні

№	Відправні міста	Основні напрямки	Особливості регіонів
1	Київ	Карпати, Львів, Одеса	Карпати – активний відпочинок, гірські походи, зимові види спорту; Львів – культурно-пізнавальні тури; Одеса – пляжний відпочинок.
2	Львів	Карпати, за кордон	Висока доступність Карпат, активний відпочинок; за кордон – мовні табори та міжкультурний обмін.
3	Харків	Одеса, Карпати	Пляжний відпочинок в Одесі; активний туризм у Карпатах, участь у спортивних заходах.
4	Дніпро	Карпати, Одеса	Розвинена транспортна інфраструктура для організації дитячих турів.
5	Одеса	Карпати, Львів	Оздоровчі табори, інтеграція культурних і природних ресурсів.
6	Миколаїв	Одеса, Карпати	Близькість до Чорного моря, екологічні тури до Карпат.
7	Херсон	Одеса, Бердянськ	Морські курорти, участь у краєзнавчих програмах.
8	Запоріжжя	Карпати, Бердянськ	Орієнтація на активний туризм та відпочинок на Азовському морі.

Джерело: побудовано автором [22]

Ця таблиця відображає найбільш популярні міграційні шляхи дитячого туризму, виходячи з географічного розташування міст і природно-культурних ресурсів регіонів України. Вона демонструє, що основними напрямками дитячого туризму є Карпати, Чорноморське узбережжя (Одеса, Миколаїв) та Азовське узбережжя (Бердянськ). Карпати залишаються найпопулярнішим

туристичним регіоном для активного відпочинку, походів, спортивних заходів і зимового туризму. Чорноморське узбережжя приваблює дітей завдяки можливостям оздоровчого туризму та літнього відпочинку.

Дані свідчать, що найбільш популярні напрямки дитячого туризму орієнтовані на природно-рекреаційні ресурси та інфраструктурні можливості регіонів. Для розвитку дитячого туризму в Україні важливо забезпечити якісну транспортну доступність, розширення інфраструктури, а також інтеграцію сучасних туристичних продуктів для дітей різного віку.

В Україні дитячий туризм поступово набуває популярності, і значну роль у його організації відіграють центри дитячо-юнацького туризму та краєзнавства, що діють у багатьох регіонах. Вони спрямовані на розвиток у дітей інтересу до культурної та природної спадщини країни, виховання патріотизму, формування соціальних і комунікативних навичок [17].

Одним із прикладів є Артек-Буковель – сучасний центр дитячого відпочинку та туризму, розташований у Карпатському регіоні. Цей центр пропонує програми, які поєднують оздоровчі, освітні та спортивні активності. Особливістю його роботи є інтеграція сучасних методів навчання з активним відпочинком, що сприяє гармонійному розвитку дітей. Завдяки природним умовам Карпат Артек-Буковель забезпечує відвідувачів унікальними можливостями для участі в екологічних програмах, гірських походах і спортивних змаганнях.

Вагому роль у популяризації дитячого туризму відіграє молодіжна організація "Пласт", яка є прикладом ефективної неформальної освіти. Організація створює умови для розвитку лідерських якостей, навичок роботи в команді та відповідального ставлення до природи. Діяльність "Пласту" базується на проведенні таборів, походів, культурно-пізнавальних заходів, які формують у молоді любов до своєї країни та прагнення до саморозвитку.

Окрім цього, важливу роль у розвитку дитячо-юнацького туризму відіграють регіональні центри дитячо-юнацького туризму та краєзнавства. Наприклад:

- Львівський обласний центр краєзнавства і туризму учнівської молоді проводить екскурсії, туристичні походи, краєзнавчі конференції.
- Харківський обласний центр туризму і краєзнавства організовує спортивні тури, експедиції та змагання серед учнівської молоді.
- Київський міський центр туризму та краєзнавства учнівської молоді спеціалізується на освітньо-пізнавальних програмах, інтегруючи сучасні технології у процес навчання [27].

Науковці Л. О. Івченко та В. Козловський [17, 23] підкреслюють, що однією з основних проблем вітчизняного дитячого туризму є обмежене фінансування, недостатня інфраструктура та слабкий маркетинг таких програм на міжнародному рівні. Проте потенціал України у цій сфері величезний завдяки багатим природним, історичним і культурним ресурсам.

Оздоровчий напрям дитячого туризму в Україні залишається одним із найпоширеніших завдяки великій кількості курортів, санаторіїв та таборів. Чорноморське узбережжя, Карпати, Приазов'я є основними регіонами для організації таких програм. Наприклад, популярні дитячі табори в Одеській та Миколаївській областях пропонують програми з елементами арт-терапії, спортивного тренінгу та розвитку творчих здібностей.

Освітні програми також займають важливе місце у структурі дитячого туризму в Україні. У багатьох областях діти мають можливість відвідувати історичні пам'ятки, музеї, природні парки. Програми часто інтегрують освітні елементи, такі як вивчення історії чи природи України. Наприклад, екскурсії до Національного заповідника "Хортиця" сприяють формуванню національної свідомості та знань про історичну спадщину.

Пізнавальні тури, зокрема екскурсії містами, популярні серед учнів старших класів. Київ, Львів, Харків, Одеса є основними центрами для організації таких заходів. Важливим елементом є супровід досвідчених екскурсіводів, які адаптують інформацію для дитячої аудиторії.

Спортивні програми активно розвиваються у Карпатському регіоні, де пропонуються гірські походи, катання на лижах та сноубордах, участь у

спортивних змаганнях. Особливою популярністю користуються літні спортивні табори, які поєднують фізичні активності з відпочинком на природі [6, с. 12].

Важливим напрямом вітчизняного дитячого туризму є розвиток сімейного туризму, де акцент робиться на створенні умов для спільного відпочинку дітей і батьків. Програми включають інтерактивні екскурсії, майстер-класи та розважальні заходи.

Порівнюючи зарубіжну та вітчизняну практику організації дитячого туризму, можна відзначити низку особливостей і відмінностей. Зарубіжні країни зазвичай мають більш розвинену інфраструктуру, вищий рівень фінансування та стандартизації туристичних послуг для дітей. Наприклад, у США чи Канаді програми часто є більш спеціалізованими та включають сучасні технології, такі як VR-екскурсії чи навчальні симуляції [32].

В Україні дитячий туризм також демонструє позитивні тенденції розвитку, однак потребує вдосконалення інфраструктури, розширення державної підтримки та впровадження інновацій. Вітчизняні програми часто орієнтовані на масовий туризм, тоді як за кордоном спостерігається акцент на індивідуалізації програм.

Зарубіжний та вітчизняний досвід організації дитячого туризму демонструють різні підходи, які мають свої переваги та недоліки. Розвиток цього напрямку в Україні потребує інтеграції найкращих зарубіжних практик, адаптації до національних умов та збільшення інвестицій у дитячий туризм.

1.3. Нормативно-правові особливості організації дитячих турів

Організація дитячих турів є важливим компонентом туристичної галузі, що потребує суворого дотримання нормативно-правових вимог. Правове забезпечення цього напрямку туризму передбачає створення системи регулювання, яка включає стандартизацію послуг, захист прав дітей, забезпечення безпеки під час перевезення та проживання, а також контроль за діяльністю організаторів турів.

В Україні нормативно-правова база, що регулює діяльність у сфері дитячого туризму, включає національні та міжнародні документи. Серед основних правових актів можна виділити такі:

- Закон України "Про туризм" регламентує загальні принципи функціонування туристичної галузі, зокрема положення, що стосуються захисту прав споживачів туристичних послуг, до яких належать діти [2].

- Закон України "Про охорону дитинства" встановлює основні гарантії захисту прав дітей у різних сферах, включаючи організацію їхнього дозвілля, відпочинку та оздоровлення [1].

- національна стратегія дій в інтересах дітей на період до 2025 року визначає пріоритетні напрями розвитку молодіжного та дитячого туризму.

- державні санітарні норми і правила для дитячих оздоровчих закладів регулюють питання організації санітарно-гігієнічних умов, харчування та медичного обслуговування в місцях відпочинку дітей.

- конвенція про права дитини (ООН) передбачає право дітей на відпочинок і дозвілля, що має враховувати їхні інтереси та потреби.

Організація дитячих турів вимагає дотримання низки стандартів, що охоплюють безпеку, умови перевезення, проживання, харчування та супровід дітей під час подорожей. У таблиці 1.4 наведено основні вимоги до організації дитячих турів в Україні.

Таблиця 1.4

Нормативні вимоги до організації дитячих турів

Сфера регулювання	Основні вимоги
Безпека	Забезпечення страхування учасників турів, проведення інструктажу щодо правил поведінки та безпеки.
Перевезення	Використання транспорту, що відповідає технічним стандартам, обов'язкова присутність супроводжуючих осіб.
Проживання	Надання сертифікованого житла, що відповідає санітарним та безпековим нормам.
Харчування	Дотримання санітарно-гігієнічних норм, забезпечення збалансованого раціону для дітей.
Медичне обслуговування	Наявність медичного персоналу та забезпечення першої допомоги у разі необхідності.
Освітньо-розважальні програми	Організація заходів, що враховують вікові та індивідуальні особливості дітей.
Правова відповідальність організаторів	Укладання договорів із батьками або законними представниками, забезпечення прозорості умов подорожі.

Джерело: складено автором [19, с. 30]

У країнах Європейського Союзу регулювання дитячого туризму базується на принципах забезпечення безпеки та створення комфортних умов для дітей. Наприклад, у Франції діє система акредитації таборів, що гарантує відповідність закладів високим стандартам. У Німеччині організація дитячих турів регулюється законодавством, яке передбачає обов'язкове страхування учасників, сертифікацію закладів та контроль за перевезенням. У США нормативне регулювання зосереджене на захисті дітей від будь-яких можливих ризиків, що включає суворий контроль за діяльністю організаторів турів.

В Україні розвиток нормативно-правового регулювання дитячого туризму стикається з низкою проблем:

- відсутність єдиних стандартів для всіх учасників туристичного ринку;
- недостатня інтеграція міжнародного досвіду у національне законодавство;
- низький рівень інформування батьків про їхні права та обов'язки організаторів;

– відсутність механізмів моніторингу та контролю за виконанням вимог.

Для усунення існуючих проблем у сфері організації дитячого туризму необхідно здійснити комплекс заходів, спрямованих на підвищення якості та безпеки туристичних послуг. Насамперед доцільно розробити та впровадити уніфіковані стандарти, які охоплюватимуть усі аспекти організації дитячих турів. Такі стандарти повинні враховувати вимоги щодо безпеки, умов проживання, харчування, перевезення, а також освітньо-розважальних програм, що надаються дітям.

Основним елементом удосконалення системи є запровадження сертифікації організаторів турів та обслуговуючого персоналу. Такий підхід дозволить забезпечити відповідність кваліфікації фахівців встановленим вимогам і підвищити рівень відповідальності за організацію дитячих подорожей. Сертифікація також стане важливим інструментом для забезпечення прозорості та довіри з боку споживачів туристичних послуг.

Крім того, необхідно розробити ефективні механізми державного моніторингу та регулярного аудиту діяльності операторів, які працюють у сфері дитячого туризму. Це сприятиме підвищенню контролю за виконанням встановлених нормативних вимог, запобіганню порушенням та забезпеченню дотримання високих стандартів надання послуг. Інтеграція таких заходів у систему регулювання сприятиме створенню умов для сталого розвитку дитячого туризму.

Нормативно-правове регулювання організації дитячих турів є ключовим фактором, що забезпечує якість, безпеку та ефективність цього напрямку туристичної діяльності. Україна потребує подальшого вдосконалення законодавчої бази з урахуванням міжнародного досвіду, що дозволить створити сприятливі умови для розвитку дитячого туризму в країні.

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретичних основ організації дитячого туризму, аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду, а також нормативно-правових особливостей цього напрямку засвідчують його багатогранність і соціальну значущість. Дитячий туризм виступає інструментом не лише для організації дозвілля, але й для всебічного розвитку дітей, зміцнення їхнього здоров'я, формування соціальних та особистісних якостей.

У ході аналізу визначено, що вітчизняна практика організації дитячого туризму має великий потенціал, зокрема завдяки природним, історичним та культурним ресурсам України. Водночас виявлено проблеми, пов'язані із недостатнім рівнем інфраструктурного забезпечення, відсутністю уніфікованих стандартів та обмеженими можливостями фінансування. У зарубіжній практиці виділяються програми, спрямовані на індивідуалізацію підходів, інтеграцію екологічних та інноваційних компонентів, що може бути запозичено для вдосконалення вітчизняної системи.

Аналіз нормативно-правового регулювання свідчить про необхідність посилення законодавчих заходів, спрямованих на забезпечення безпеки дітей під час подорожей, стандартизацію послуг, підвищення прозорості організації дитячих турів та інтеграцію міжнародного досвіду. Вдосконалення правових механізмів та розвиток міжвідомчої співпраці можуть стати основою для подальшого якісного розвитку дитячого туризму.

Таким чином, забезпечення системного підходу до організації дитячого туризму вимагає врахування науково-методичних підходів, міжнародних практик і нормативних вимог, що сприятиме створенню умов для безпечного, доступного та ефективного відпочинку дітей.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМТЦВА «АККОРД-ТУР»

2.1. Загальна характеристика туристичного підприємства «АККОРД-ТУР»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Аккорд-тур» створено 10.12.2003 р. та зареєстровано виконавчим комітетом Львівської міської ради Львівської області (ПН: 328001713063, ЄДРПОУ: 32800179). Свідоцтво платника податків ПДВ: 18078900. Головний офіс товариства розташовано за адресою: 79038, Львівська обл., м. Львів, Личаківський район, вул. Китайська, буд. 85.

Метою діяльності ТОВ «Аккорд-тур» є виявлення потреб підприємств, організацій і громадян у послугах, які їм надаються, задоволення їх на високому рівні і отримання на цій основі відповідного прибутку.

Основними напрямками діяльності туроператора за КВЕД є послуги з організації подорожей, а також ті, що передбачені 2 статтею статуту [31]:

- надання послуг у сфері туризму;
- надання супутніх туристичних послуг;
- продаж товарів для туризму та спорту;
- організація туризму і відпочинку, в тому числі міжнародного;
- здійснення внутрішніх і міжнародних перевезень пасажирів автомобільним, залізничним, повітряним, морським транспортом;
- інформаційно-довідкові послуги у сфері туризму [34].

Товариство є юридичною особою згідно із законодавством України. Права та обов'язки юридичної особи підприємство набуло з моменту його державної реєстрації. За організаційно-правовою формою фірма є товариством з обмеженою відповідальністю, за формою власності – приватною.

Компанія «Аккорд-тур» спеціалізується на різноманітних автобусних турах до Європи. Також пропонує широкий вибір авіа-, дитячих, морських, гірськолижних і лікувальних турів. Крім того, компанія надає можливість відвідати концерти провідних естрадних зірок світу і кращі спортивні події, побувати на популярних фестивалях, карнавалах та святах, здійснити паломництво до Святих місць.

Профіль туроператорської діяльності – це домінуючі в асортименті туроператора види або географічні напрями туристичного продукту:

- частка яких в обсягу продажів туроператора максимальна;
- продаж яких забезпечує основну частку прибутку туроператора;
- у реалізації яких туроператор досяг найвищої майстерності та професіоналізму;
- з якими споживач ідентифікує оператора на ринку.

ТОВ «Аккорд-тур» – фахівець у роботі з турагентствами України. Для початку роботи товариство пропонує укладення агентського договору, що здійснюється через уповноважену особу – суб'єкта підприємницької діяльності.

ТОВ «Аккорд-тур» є найбільшим туроператором України, адже співпрацює з понад 6 тис. туристичних фірм та компаній. А також має 5 філій по Україні:

Одеська філія ТОВ «Аккорд-тур» – Код ЄДРПОУ: #35968425. Адреса: Одеська обл., м. Одеса, вул. Преображенська, буд. 11.

Київська філія ТОВ «Аккорд-тур» – Код ЄДРПОУ: #36609779. Адреса: м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, буд. 39/11, офіс 5.

Філія ТОВ «Аккорд-тур» у місті Дніпро – Код ЄДРПОУ: #38325708. Адреса: Дніпропетровська обл., м. Дніпро, вул. Глинки, буд. 2.

Харківська філія ТОВ «Аккорд-тур» – Код ЄДРПОУ: #38583344. Адреса: Харківська обл., м. Харків, вул. Літературна, буд. 5.

Запорізька філія ТОВ «Аккорд-тур» – Код ЄДРПОУ: #38892532. Адреса: Запорізька обл., м. Запоріжжя, просп. Соборний, буд. 160, офіс 014/А1 [32].

У 2013 році компанія відкрила в місті Львів туристичний комплекс «Термінал А», що приймає туристів, які подорожують через «Аккорд-тур».

На офіційному сайті туроператора <https://www.accordtour.com> [33] представлена карта України та спрощений пошук тих туристичних агентств, з якими співпрацює компанія, що максимально спрощує пошук та відповідає сучасним вимогам інформаційного та вибагливого клієнта.

Популяризація профілю діяльності туроператора є основою рекламних кампаній, що проводяться ним. Домогтися ідентифікації на ринку власної назви з переліком географічних напрямів або видів туристичного продукту – прагнення практично будь-якого туроператора. З іншого боку, надмірна популяризація профілю роботи оператора може негативно позначитися, оскільки спеціальні пропозиції та інші дані, корисні для підприємства, стають завдяки інтернет-ресурсам доступними для конкурентів. За роки роботи ТОВ «Аккорд-тур» розробило та виконує 1578 турів. Постійними партнерами є компанія Pro-Tur – туристичні розсилки для туркомпаній та банк VS [34]

Статутний капітал ТОВ «Аккорд-тур» складає 18 613 861,00 грн. Вартість майна, що передається учасниками як внесок у статутний капітал, затверджується загальними зборами акціонерів. Додатковими вкладками виступають грошові кошти, будівлі, споруди, транспортні засоби, інформаційні системи. Вартість негрошового вкладу учасника визначається одностайним рішенням учасників у національній валюті України. У товаристві також створюється резервний капітал у розмірі 25% статутного капіталу. Розмір щорічних відрахувань до резервного капіталу не може бути меншим ніж 5% суми чистого прибутку.

ТОВ «Аккорд-тур» здійснює свою господарчу діяльність на підставі нормативно-правових документів України, міжнародних угод, а також установчих документів власного видавництва:

- Закону України «Про господарські товариства»;
- Господарського Кодексу України;
- Цивільного Кодексу України;

- Статуту товариства.

Згідно зі статтею 5 статуту ТОВ «Аккорд-тур» управління компанією здійснюють такі органи:

- загальні збори акціонерів;
- правління товариства;
- ревізійна комісія.

Вищий орган управління товариства – Загальні збори учасників, які скликаються не менше двох разів на рік. Збори учасників вважаються правомочними, якщо на них присутні учасники, що володіють у сукупності більш ніж 60% голосів. При голосуванні учасники володіють кількістю голосів, пропорційно розміру їх часток у статутному капіталі товариства.

До компетенції Загальних зборів акціонерів належить:

- визначення основних напрямків діяльності товариства;
- затвердження змін і доповнень до статуту товариства;
- затвердження річних результатів діяльності товариства;
- визначення порядку розподілу прибутку і покриття збитків товариства;
- вирішення питання про придбання товариством частки учасника;
- прийняття та виключення учасників з товариства;
- ухвалення рішень про припинення діяльності товариства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу [34].

Збори учасників обирають свого голову строком на 3 роки. Голова організує роботу зборів учасників, веде протоколи, видає посвідчені виписки з книги протоколів. Правління товариства в особі директора є виконавчим органом товариства, який здійснює керівництво його поточною діяльністю, за винятком тих, що належать до компетенції зборів учасників. Директор обирається на невизначений строк і не може бути головою зборів учасників. Директор підзвітний зборам учасників і організовує виконання їхніх рішень. Але він не має права приймати рішення, обов'язкові для учасників.

Контроль за діяльністю посадових осіб товариства здійснює ревізійна комісія, яка створюється зборами учасників. Перевірка фінансово-господарської діяльності фірми, складання висновку за річними звітами і балансами, доповідь про результати перевірок діяльності посадових осіб належить до компетенції комісії.

Трудовий колектив товариства складають усі громадяни, які беруть участь своєю працею в його діяльності на підставі трудового договору та інших форм, що регулюють трудові відносини робітників із працедавцем (законодавство України про працю, колективний договір). Станом на 01.01.2024 р. у ТОВ «Аккорд-тур» чисельність співробітників становить 85 осіб.

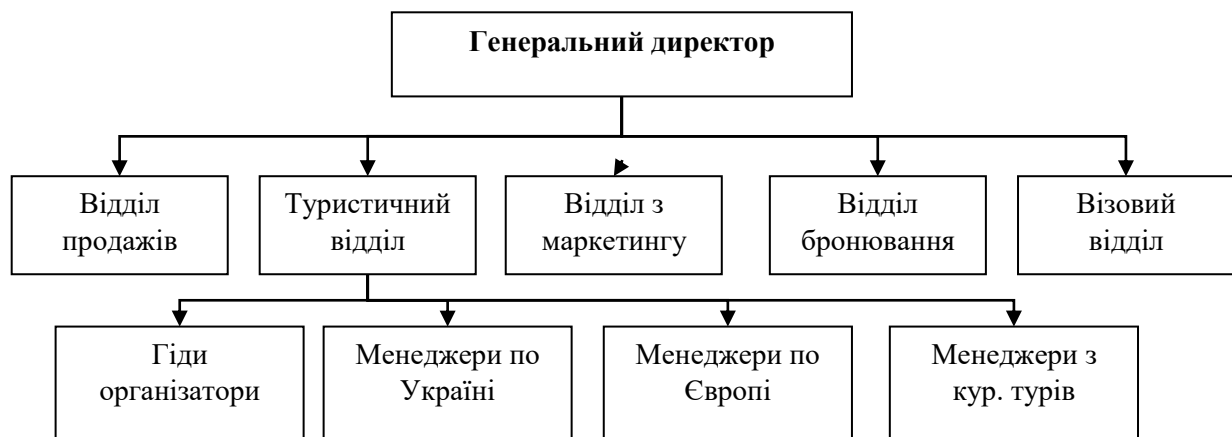

Рис.2.1. Апарат управління ТОВ «Аккорд-тур»

Джерело: побудовано автором за даними ТОВ «Аккорд-тур»

Функціональні обов'язки працівників ТОВ «Аккорд-тур» охоплюють широкий спектр завдань, спрямованих на забезпечення ефективної діяльності підприємства. Директор виконує функції оперативного керівництва, управління майном і персоналом товариства. До його компетенції належить видання наказів і розпоряджень, визначення порядку формування та використання фондів товариства, представлення інтересів компанії в зовнішніх відносинах, включно з судовими та арбітражними органами. Крім того, директор укладає договори, відкриває банківські рахунки, формує трудові договори із співробітниками, затверджує їх посадові інструкції.

Менеджери по роботі з туристами забезпечують організацію туристичних послуг, включаючи надання клієнтам інформації про варіанти відпочинку, рекомендації щодо вибору місць, консультації з питань безпеки, кліматичних та соціальних умов місць перебування. Вони займаються укладанням договорів про надання туристичних послуг, оформленням квитків, бронюванням, продажем турів, а також взаємодією з туроператорами та виконанням адміністративних завдань. Менеджери по роботі з агентствами спеціалізуються на укладанні договорів з туристичними компаніями, як вітчизняними, так і іноземними.

Головний бухгалтер здійснює управління фінансово-господарською діяльністю товариства, готує річні плани та звіти, визначає систему, форми та розміри оплати праці співробітників.

Менеджер з реклами організовує рекламну діяльність з метою просування послуг компанії на ринок, інформує споживачів про їх переваги. Він координує проведення рекламних кампаній, здійснює керівництво плановими заходами, а також відповідає за генерацію та актуалізацію контенту на сайті товариства.

Юрист забезпечує правовий супровід діяльності товариства, включаючи розробку документів правового характеру, методичне керівництво правовою роботою, підготовку юридичних документів і обґрунтованих відповідей на претензії до товариства.

Водій відповідає за професійне та безпечне водіння транспортних засобів, збереження життя і здоров'я пасажирів, а також технічний стан автомобіля. Оператор професійного прибирання здійснює комплексне прибирання офісного приміщення, забезпечуючи його чистоту та порядок. Такий розподіл функціональних обов'язків сприяє узгодженій роботі всіх структурних підрозділів і досягненню стратегічних цілей товариства.

Товариство згідно з діючим законодавством забезпечує для всіх працюючих безпечні і нешкідливі умови праці і у встановленому законом порядку несе відповідальність за шкоду, заподіяну здоров'ю робітників.

Структуру колективу можна розбити по таких характеристиках: вік, стать і наявність вищої освіти. В організації 65% працівників – жінки. 37% мають вищу освіту, 18% неповну вищу освіту, 28% мають середню спеціальну, 17% – середню загальну освіту. Для повноти розкриття функції організації з'ясуємо, чи відповідають посадові інструкції фактично виконуваній роботі, чи не перетинаються в процесі роботи обов'язки співробітників. Із цією метою складемо матрицю функцій посадових обов'язків працівників (табл. 2.1). З матриці видно, що функції менеджменту реалізуються у повному обсязі.

Таблиця 2.1

Матриця функцій менеджменту

Функції управління	Директор	Фінансовий відділ	Відділ реалізації послуг	Туристичний підрозділ	Відділ маркетингу та ІТ	Відділ бронювання	Візовий сектор
Планування	+	+	+	+	+	+	+
Організація	+	+	+	+	+	+	
Мотивація	+	+	+	+			
Контроль	+	+	+	+	+	+	
Координація	+			+			

Джерело: складено автором на основі матеріалів ТОВ «Аккорд-тур»

Аналіз матриці функцій менеджменту (табл. 2.1) показує, що основні функції управління, такі як планування, організація, мотивація, контроль та координація, реалізуються у повному обсязі. Особливу увагу привертає той факт, що функція планування виконується всіма підрозділами компанії, що свідчить про злагодженість дій усіх структур та ефективний розподіл управлінських завдань. Функція організації також охоплює більшість підрозділів, що забезпечує оптимальний розподіл ресурсів і сприяє досягненню поставлених цілей. Мотивація, яка є ключовим елементом для підвищення продуктивності праці, реалізується у фінансовому відділі, відділі реалізації

послуг та туристичному підрозділі, що вказує на пріоритетність цих сфер у контексті забезпечення ефективної роботи.

Функція контролю є одним із найбільш поширених елементів управління, що реалізується в усіх основних підрозділах компанії. Це забезпечує системність роботи і дозволяє уникати відхилень у досягненні стратегічних та операційних цілей. Варто зазначити, що функція координації менш поширена і зосереджена у директора та туристичного підрозділу, що може бути пов'язано з необхідністю інтеграції роботи різних відділів на рівні вищого менеджменту.

ТОВ «Аккорд-тур» є провідним туроператором України, діяльність якого базується на чітко структурованій організаційно-правовій основі, сучасних управлінських практиках та інноваційних підходах до обслуговування клієнтів. Компанія здійснює діяльність у різних сегментах туристичного ринку, зокрема організацію автобусних турів до Європи, авіа-, гірськолижних, лікувальних і паломницьких подорожей, забезпечуючи високий рівень послуг. Чіткий розподіл функцій менеджменту між підрозділами дозволяє ефективно виконувати ключові завдання у сфері планування, організації, мотивації, контролю та координації. Структура підприємства включає головний офіс, регіональні філії та туристичний комплекс, що сприяє територіальному охопленню і поліпшенню сервісу. Високий рівень кваліфікації працівників, впровадження сучасних інформаційних технологій, зокрема інтерактивного сайту для спрощення взаємодії з клієнтами та партнерами, а також ефективна рекламна діяльність забезпечують конкурентоспроможність компанії. Таким чином, діяльність ТОВ «Аккорд-тур» демонструє зразок успішного функціонування туристичного підприємства в умовах ринкової економіки, орієнтованого на задоволення потреб споживачів і розширення присутності на ринку.

2.2. Аналіз основних показників діяльності туристичного підприємства «АККОРД-ТУР»

Аналіз основних показників діяльності ТОВ «Аккорд-тур» дає змогу оцінити фінансово-економічний стан підприємства, виявити його сильні сторони та проблемні аспекти, а також визначити динаміку розвитку. У процесі аналізу використовуються дані фінансової звітності за 2021–2023 роки, що відображають зміни в структурі активів, зобов'язань, власного капіталу та фінансових результатів компанії.

Для глибшого розуміння змін у фінансовому стані ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 роки, у таблиці 2.2 наведено горизонтальний аналіз балансу підприємства, який включає абсолютні та відносні відхилення основних статей активів і пасивів.

Таблиця 2.2

Горизонтальний аналіз балансу ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 роки

Показники	2021	2022	2023	Відхилення	
				Абсолютне, тис. грн	Відносний приріст, %
Активи					
Необоротні активи					
Нематеріальні активи	21 603	21 597	21 590,7	-12,3	-0,06
Незавершені капітальні інвестиції	5 985	6 039	8 240	2 255	37,68
Основні засоби	800	696	622	-178	-22,25
Усього за розділом I	28 388	28 332	32 850	4 462	15,72
Оборотні активи					
Запаси	9 102	8 243	5 066,5	-4 035,5	-44,33
Дебіторська заборгованість за товари	8 804	11 145	8 242,6	-561,4	-6,38
Інша поточна дебіторська заборгованість	62 256	56 700	108 306	46 050	73,94
Гроші та їх еквіваленти	22	104,6	171,8	149,8	681,82
Витрати майбутніх періодів	4 295	4 160	3 688,7	-606,3	-14,12
Усього за розділом II	84 894	80 804,8	120 881,4	35 987,4	42,39
Баланс	113 282	109 136,8	153 731,4	40 449,4	35,70
Пасиви					
Власний капітал					
Зареєстрований капітал	18 614	18 613,9	18 613,9	-0	0,00
Нерозподілений прибуток (збиток)	-14 349	-11 351,2	-13 312,1	1 036,9	7,22
Усього за розділом I	15 645	20 850,7	18 889,8	3 244,8	20,74

Продовження таблиці 2.2

Довгострокові зобов'язання	64 350	57 128,5	54 390	-9 960	-15,48
Поточні зобов'язання	33 287	31 157,6	80 451,6	47 164,6	141,72
Усього за зобов'язаннями	97 637	88 286,1	134 841,6	37 204,6	38,10
Баланс	113 282	109 136,8	153 731,4	40 449,4	35,70

Джерело: складено за фінансовою звітністю ТОВ «Аккорд –тур»

Таблиця 2.3 демонструє результати вертикального аналізу балансу ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 роки, що дозволяє виявити тенденції у зміні питомої ваги окремих статей активів і пасивів.

Таблиця 2.3

Вертикальний аналіз балансу ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 рр. тис. грн

Показники	2021	2022	2023
Активи			
Необоротні активи			
Нематеріальні активи	19,07	19,79	14,04
Незавершені капітальні інвестиції	5,28	5,54	5,36
Основні засоби	0,71	0,64	0,40
Усього за розділом I	25,06	25,97	19,80
Оборотні активи			
Запаси	8,04	7,56	3,29
Дебіторська заборгованість за товари	7,77	10,21	5,36
Інша поточна дебіторська заборгованість	54,96	51,97	70,45
Гроші та їх еквіваленти	0,02	0,10	0,11
Витрати майбутніх періодів	3,79	3,81	2,40
Усього за розділом II	74,94	74,03	80,20
Баланс	100,00%	100,00%	100,00%
Пасиви			
Власний капітал			
Зареєстрований капітал	16,43	17,05	12,11
Нерозподілений прибуток (збиток)	-12,67	-10,40	-8,66
Усього за розділом I	13,81	19,11	12,29
Довгострокові зобов'язання	56,81	52,36	35,38
Поточні зобов'язання	29,38	28,53	52,33
Усього за зобов'язаннями	86,19	80,89	87,71
Баланс	100,00%	100,00%	100,00%

Джерело: складено за фінансовою звітністю ТОВ «Аккорд –тур»

Аналіз горизонтального балансу ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 роки свідчить про суттєві зміни у структурі активів і пасивів підприємства. У складі необоротних активів спостерігається збільшення незавершених капітальних інвестицій на 37,68%, що свідчить про інвестування у майбутній розвиток.

Водночас зменшення основних засобів на 22,25% може свідчити про знос чи вибуття частини активів. Загальний приріст необоротних активів становить 15,72%, що є позитивним показником, оскільки вказує на поступове оновлення чи модернізацію виробничих потужностей.

У розділі оборотних активів зафіксовано зниження запасів на 44,33%, що може свідчити про раціональніше використання матеріальних ресурсів або зменшення виробничих запасів. Значне зростання іншої поточної дебіторської заборгованості на 73,94% вказує на збільшення розрахунків з контрагентами, що може бути пов'язано з розширенням обсягу продажів на умовах відстрочки платежу. Зростання грошових коштів у 2023 році на 681,82% є позитивною динамікою, що вказує на підвищення ліквідності підприємства. Загальний приріст оборотних активів склав 42,39%, що значно перевищує темпи приросту необоротних активів.

Аналіз пасивів підприємства показує, що власний капітал зріс на 20,74%, зокрема через зменшення обсягу нерозподіленого збитку на 7,22%. Це свідчить про поступове поліпшення фінансових результатів діяльності. Довгострокові зобов'язання скоротилися на 15,48%, що може свідчити про часткове погашення кредитів чи позик. Водночас поточні зобов'язання зросли на 141,72%, що може вказувати на збільшення короткострокових боргів для фінансування операційної діяльності. Загальний приріст зобов'язань склав 38,10%, що трохи випереджає приріст активів.

Для оцінки змін у доходах та фінансових результатах діяльності ТОВ «Аккорд-Тур» у 2021–2023 роках було проведено аналіз динаміки ключових показників, включаючи обсяги чистого доходу, прибутковість операційної діяльності та фінансові результати. У таблиці 2.4 наведено абсолютні відхилення та темпи приросту, що дозволяють оцінити ефективність роботи підприємства в умовах змін економічного середовища.

Таблиця 2.4

**Динаміка обсягів доходів та фінансових результатів діяльності ТОВ
«Аккорд-Тур» за 2021–2023 рр., тис. грн**

Показник	2021	2022	2023	Відхилення	
				Абсолютне, тис. грн	Темп приросту, %
Чистий дохід від реалізації	31 577,7	9 135,1	27 109,8	-4 467,9	-14,15
Доходи від операційної діяльності	7 639,7	7 015,0	7 087,0	-552,7	-7,23
Всього доходів	39 217,4	16 150,1	34 196,8	-5 020,6	-12,80
Валовий прибуток, тис. грн	11 393,6	4 255,1	13 039,5	1 645,9	14,45
Фінансовий результат від операційної діяльності	2 053,7	-2,3	722,5	-1 331,2	-64,81
Прибуток від операційної діяльності (загальний)	2 053,7	-2,3	722,5	-1 331,2	-64,81
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	2 997,8	-2 644,9	722,7	-2 275,1	-75,92
Чистий прибуток	2 997,8	-2 644,9	722,7	-2 275,1	-75,92

Джерело: складено за фінансовою звітністю ТОВ «Аккорд –тур»

Аналіз динаміки обсягів доходів і фінансових результатів діяльності ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 роки свідчить про суттєві коливання фінансових показників підприємства, що вказує на вплив змін у ринковому середовищі. Чистий дохід від реалізації у 2022 році значно знизився, що призвело до зменшення доходів від операційної діяльності та загального обсягу доходів. Проте у 2023 році спостерігається відновлення цих показників, зокрема чистий дохід досяг 27 109,8 тис. грн, що все ж залишається на 14,15% нижче рівня 2021 року.

Валовий прибуток, попри зниження у 2022 році, продемонстрував позитивну динаміку у 2023 році, збільшившись на 14,45% порівняно з 2021 роком, що свідчить про ефективніше управління витратами. Водночас фінансовий результат від операційної діяльності, який у 2022 році був негативним (-2,3 млн. грн), у 2023 році відновився до рівня 722,5 тис. грн, хоча це значно нижче рівня 2021 року.

Чистий прибуток підприємства, який у 2022 році змінився на збиток у розмірі 2 644,9 тис. грн, у 2023 році знову став позитивним (722,7 тис. грн).

Однак загальний спад цього показника на 75,92% порівняно з 2021 роком свідчить про необхідність більш глибокого аналізу причин низької прибутковості та розробки заходів для стабілізації фінансових результатів.

У таблиці 2.5 представлено динаміку кількості туро-днів, наданих туристам ТОВ «Аккорд-Тур» у II півріччі 2021–2023 років, з поділом на туристів, які виїжджали за кордон, та тих, які скористалися внутрішніми туристичними послугами. Дані дають змогу оцінити зміни в обсягах туристичного потоку за аналізований період.

Таблиця 2.5

Кількість туро-днів, наданих туристам за II півріччя 2021–2023 рр.

тис. грн

Види туристів	II півріччя 2021	II півріччя 2022	II півріччя 2023
Туристи, які виїжджали за кордон	185	153	172
Туристи, охоплені внутрішнім туризмом	45	31	36
Усього туро-днів	230	184	208

Джерело: складено за даними ТОВ «Аккорд –тур»

Аналіз динаміки кількості туро-днів, наданих туристам ТОВ «Аккорд-Тур» у II півріччі 2021–2023 років, свідчить про певні зміни у туристичному потоці, зумовлені як внутрішніми факторами діяльності підприємства, так і загальноекономічними умовами. Загальна кількість туро-днів у 2022 році знизилася до 184, що на 20% менше порівняно з 2021 роком. Це може бути пов'язано із зменшенням кількості туристів, які виїжджали за кордон, на 32 особи, а також зі скороченням внутрішнього туристичного потоку на 14 осіб.

У 2023 році кількість туро-днів зросла до 208, що на 13% більше порівняно з попереднім роком, але все ще менше на 9,57% від рівня 2021 року. Збільшення кількості туро-днів відбулося завдяки частковому відновленню туристичного потоку як серед туристів, які виїжджали за кордон (зростання на 19 осіб), так і серед туристів, охоплених внутрішнім туризмом (зростання на 5 осіб).

У таблиці 2.6 представлено середню тривалість перебування одного туриста у регіоні за 2021–2023 роки. Наведені дані дозволяють оцінити зміни в характері туристичних подорожей і виявити тенденції щодо збільшення або зменшення часу, проведеного туристами в регіоні.

Таблиця 2.6

Середня тривалість перебування одного туриста у регіоні, дні

Рік	Середня тривалість (днів)
2021 рік	8
2022 рік	8
2023 рік	9

Аналіз середньої тривалості перебування туристів у регіоні за 2021–2023 роки свідчить про поступове зростання цього показника. У 2021 та 2022 роках середня тривалість перебування залишалася стабільною на рівні 8 днів, що може вказувати на сталість туристичних уподобань і обраних маршрутів. У 2023 році показник зріс до 9 днів, що свідчить про зміну характеру туристичних подорожей. Збільшення тривалості перебування може бути зумовлене розширенням пропозицій туристичних послуг, зокрема довготривалих програм, що включають більше активностей та екскурсій.

Ця позитивна динаміка є важливим індикатором для підприємства, оскільки довший час перебування туристів сприяє збільшенню обсягів доходів за рахунок зростання витрат клієнтів на супутні послуги. Проте, для подальшого закріплення тенденції, компанії доцільно зосередитись на розробці програм, що стимулюють туристів залишатися у регіоні триваліший час, наприклад, пропонуючи комбіновані тури чи додаткові бонуси для довготривалих подорожей.

Формула для розрахунку коефіцієнта нерівномірності туристичного потоку:

Використаємо 2-й спосіб:

$$K_H = \frac{D_{max}}{D_p} \times 100\%$$

D_{max} — кількість туро-днів у місяці максимального туристичного потоку.

D_p — річна кількість туро-днів.

Коефіцієнти нерівномірності туристичного потоку:

У таблиці 2.7 наведено коефіцієнти нерівномірності туристичного потоку за 2021–2023 роки, які характеризують розподіл кількості туро-днів протягом року.

Таблиця 2.7

Коефіцієнти нерівномірності туристичного потоку за 2021–2023 роки

Рік	Кількість туро-днів у місяці D_{max} , днів	Річна кількість туро-днів D_p , днів	Коефіцієнт нерівномірності K_H , %
2021	80	230	34,78
2022	70	184	38,04
2023	78	208	37,50

Джерело: складено за даними ТОВ «Аккорд –тур»

Аналіз коефіцієнтів нерівномірності туристичного потоку за 2021–2023 роки свідчить про коливання рівномірності розподілу туро-днів упродовж року. У 2021 році коефіцієнт нерівномірності становив 34,78%, що свідчить про певну сезонність попиту на туристичні послуги. У 2022 році показник зріс до 38,04%, що може бути зумовлено економічними або соціальними чинниками, які вплинули на концентрацію туристичного потоку у визначені періоди року. У 2023 році коефіцієнт знизився до 37,50%, що свідчить про незначне вирівнювання туристичного потоку, але водночас зберігається певна нерівномірність у розподілі кількості туро-днів.

Ці дані вказують на те, що підприємству доцільно розробити стратегії для зменшення сезонності та стимулювання попиту у низькі сезони. Це може бути досягнуто шляхом впровадження спеціальних пропозицій, акцій або розширення спектра послуг, що відповідають інтересам туристів протягом року. Збалансований туристичний потік дозволить забезпечити стабільніший дохід підприємства та ефективніше використовувати його ресурси.

Середньомісячна кількість туро-днів, за формулою:

$$D_{\text{см}} = \frac{D_p}{12}$$

У таблиці 2.8 представлено динаміку річної та середньомісячної кількості туро-днів ТОВ «Аккорд-Тур» за 2021–2023 роки, що дозволяє оцінити інтенсивність туристичного потоку впродовж аналізованого періоду.

Таблиця 2.8

**Динаміка річної та середньомісячної кількості туро-днів ТОВ
«Аккорд-Тур» за 2021–2023 роки**

Рік	Річна кількість туро-днів D_p , днів	Середньомісячна кількість туро-днів $D_{\text{см}}$, днів
2021	230	19,17
2022	184	15,33
2023	208	17,33

Джерело: складено за даними ТОВ «Аккорд –тур»

Для оцінки фінансової стійкості підприємства використовуються показники ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності, а також коефіцієнт Бівера та модель Альтмана для діагностики ризику банкрутства.

Коефіцієнт автономії:

$$K_{\text{автономії}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Баланс (Актив)}}$$

коефіцієнт відображає частку власного капіталу в загальній структурі джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансової залежності:

$$K_{\text{залежності}} = \frac{\text{Зобов'язання (Пасив)}}{\text{Баланс (Актив)}}$$

Цей показник характеризує залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу:

$$K_{\text{маневреності}} = \frac{\text{Нерозподілений прибуток}}{\text{Власний капітал}}$$

Він відображає ступінь гнучкості використання власного капіталу.

Розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 роки наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023

Показник	2021	2022	2023
Коефіцієнт автономії	0,14	0,19	0,12
Коефіцієнт фінансової залежності	0,86	0,81	0,88
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,92	-0,54	-0,71

Джерело: розраховано за фінансовою звітністю ТОВ «Аккорд –тур»

Аналіз показує, що у 2022 році коефіцієнт автономії зріс до 0,19, що свідчить про тимчасове зміцнення фінансової стійкості підприємства. Проте у 2023 році спостерігається погіршення через зниження власного капіталу.

Показники ліквідності характеризують здатність підприємства покривати свої поточні зобов'язання. Для розрахунків використовуються такі формули:

Коефіцієнт поточної ліквідності:

$$K_{\text{пот.ліквід.}} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

Коефіцієнт швидкої ліквідності:

$$K_{\text{швидкої ліквід.}} = \frac{\text{Швидколіквід. активи (Дебіт. забор + Гроші)}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

$$K_{\text{абс.ліквідності}} = \frac{\text{Гроші}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

У таблиці 2.10 наведено коефіцієнти ліквідності ТОВ «Аккорд-Тур» за 2021–2023 роки, які характеризують здатність підприємства своєчасно покривати свої поточні зобов'язання за рахунок різних видів активів.

Таблиця 2.10

Коефіцієнти ліквідності ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 рр.

Показник	2021	2022	2023
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,55	2,59	1,50
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,27	0,36	0,10
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0007	0,003	0,002

Джерело: розраховано за фінансовою звітністю ТОВ «Аккорд –тур»

Аналіз ліквідності показує, що коефіцієнт поточної ліквідності знизився у 2023 році до 1,50, що все ще перевищує критичне значення (1,0). Проте коефіцієнт абсолютної ліквідності залишається низьким, що свідчить про недостатність грошових коштів для негайного покриття зобов'язань.

Рентабельність характеризує ефективність використання ресурсів підприємства. Для розрахунку використано такі формули:

Рентабельність власного капіталу (ROE):

$$ROE = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}}$$

Чиста рентабельність реалізації (NPM):

$$NPM = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Чистий дохід від реалізації}}$$

У таблиці 2.11 наведено показники рентабельності ТОВ «Аккорд-Тур» за 2021–2023 роки, які дозволяють оцінити ефективність використання власного капіталу та прибутковість реалізованої продукції.

Таблиця 2.11

Рентабельність ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 рр.

Показник	2021	2022	2023
Рентабельність власного капіталу (ROE)	0,19	-0,13	0,04
Чиста рентабельність реалізації (NPM)	0,10	-0,29	0,03

Джерело: розраховано за фінансовою звітністю ТОВ «Аккорд –тур»

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Аккорд-Тур» за 2021–2023 роки свідчить про суттєві зміни у фінансовій ефективності підприємства. У 2021 році рентабельність власного капіталу (ROE) становила 0,19, що свідчить про здатність компанії забезпечувати інвесторам стабільний рівень прибутковості. Проте у 2022 році показник став від’ємним (-0,13), що вказує на збиткову діяльність у цей період. У 2023 році ROE відновився до позитивного значення 0,04, що демонструє часткове покращення фінансового стану, хоча рівень прибутковості все ще значно нижчий порівняно з 2021 роком.

Чиста рентабельність реалізації (NPM) зазнала аналогічних змін. У 2021 році показник складав 0,10, що свідчить про достатню маржинальність реалізованої продукції. У 2022 році значення NPM знизилося до -0,29, відображаючи значні втрати підприємства. У 2023 році спостерігається часткове відновлення до рівня 0,03, однак це все ще свідчить про низький рівень прибутковості реалізації.

Рентабельність власного капіталу показує зниження у 2022 році, проте у 2023 році відбулося часткове відновлення. Чиста рентабельність реалізації свідчить про значні втрати у 2022 році.

Коефіцієнт Бівера дозволяє оцінити стійкість підприємства до банкрутства:

$$K_B = \frac{\text{Чистий прибуток} + \text{Амортизація}}{\text{Зобов'язання (Пасив)}}$$

Таблиця 2.12

Коефіцієнт Бівера для ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 рр.

Показник	2021	2022	2023
Коефіцієнт Бівера	0,036	-0,023	0,009

Джерело: розраховано за фінансовою звітністю ТОВ «Аккорд –тур»

Аналіз коефіцієнта Бівера вказує на підвищені ризики банкрутства у 2022 році, але деяке поліпшення у 2023 році.

Загальний аналіз фінансового стану ТОВ «Аккорд-тур» за 2021–2023 роки свідчить про нестабільність основних фінансових показників, зокрема у 2022 році, що, ймовірно, пов'язано з економічними труднощами та ринковими змінами. Попри це, у 2023 році підприємство демонструє часткове відновлення, що свідчить про наявність потенціалу для стабілізації та розвитку. Основні рекомендації зосереджені на підвищенні ліквідності, оптимізації структури капіталу та зниженні фінансових ризиків.

Дані свідчать про поступове відновлення туристичної активності після зниження у 2022 році. Коефіцієнти нерівномірності туристичного потоку залишаються стабільними, хоча певні коливання вказують на сезонність попиту. Середньомісячна кількість туро-днів у 2023 році також зросла порівняно з 2022 роком, що може свідчити про позитивну динаміку попиту на туристичні послуги.

2.3. Аналіз зовнішнього середовища на діяльність туристичного підприємства

Кожне туристичне підприємство має власні переваги, які дозволяють йому вигідно вирізнятися на ринку послуг. У випадку компанії «Аккорд-тур» такими ключовими аспектами є значний досвід роботи та висококваліфікований персонал. Завдяки цьому компанія здобула визнання серед клієнтів і посідає стійкі позиції на туристичному ринку.

У таблиці 2.13 наведено результати SWOT-аналізу ТОВ «Аккорд-Тур», який спрямований на всебічну оцінку діяльності підприємства. Аналіз охоплює сильні та слабкі сторони внутрішнього середовища компанії, що визначають її конкурентоспроможність на ринку туристичних послуг.

Таблиця 2.13

Матриця SWOT ТОВ «Аккорд-Тур»

Можливості	Сильні сторони
1. Завоювання нових сегментів ринку та розширення присутності на міжнародному ринку.	1. Великий досвід у сфері організації туристичних послуг.
2. Впровадження інноваційних підходів у маркетингову діяльність.	2. Розгалужена мережа партнерів і агентств у країні та за кордоном.
3. Диверсифікація турпродуктів із залученням різних груп споживачів.	3. Високий рівень кваліфікації персоналу, здатного оперативно реагувати на зміни.
4. Використання цифрових технологій для вдосконалення обслуговування клієнтів.	4. Стабільне фінансове становище підприємства.
5. Залучення нових клієнтів за рахунок спеціальних пропозицій та акцій.	5. Репутація надійного туроператора з якісним сервісом.
Загрози	Слабкі сторони
1. Зростання конкуренції на внутрішньому та міжнародному ринках.	1. Недостатній рівень реклами та цифрового маркетингу.
2. Вплив зовнішніх політичних та економічних чинників.	2. Відсутність власної матеріально-технічної бази для забезпечення повного циклу послуг.
3. Нестабільність валютного ринку, що впливає на вартість турів.	3. Залежність від зовнішніх партнерів у формуванні турпродуктів.
4. Зниження купівельної спроможності клієнтів.	4. Нерівномірність туристичного потоку упродовж року.
5. Жорсткіші вимоги до ліцензування та стандартів якості послуг.	5. Недостатня кількість персоналу для покриття пікових навантажень.

Джерело: розроблено автором на основі даних ТОВ «Аккорд-тур»

Сильними сторонами ТОВ «Аккорд-Тур» є багаторічний досвід у сфері туризму, стабільне фінансове становище та розгалужена мережа партнерів і агентств, що дозволяє забезпечувати високий рівень обслуговування клієнтів. Крім того, кваліфікований персонал і надійна репутація сприяють утриманню існуючої клієнтської бази та залученню нових споживачів.

Основними слабкими сторонами підприємства є недостатній рівень цифрового маркетингу та залежність від зовнішніх партнерів у формуванні турпродуктів. Це створює ризики під час зміни умов на ринку або роботи постачальників. Також відзначається нерівномірність туристичного потоку, що може впливати на стабільність доходів.

Серед можливостей підприємства виділяється розширення діяльності на міжнародних ринках, диверсифікація турпродуктів і впровадження сучасних

цифрових технологій для вдосконалення обслуговування. Залучення нових клієнтів через акції та спеціальні пропозиції може значно збільшити обсяг туристичного потоку.

Загрози включають зростання конкуренції, вплив зовнішніх економічних і політичних чинників, а також нестабільність валютного ринку. Ці фактори вимагають від підприємства адаптивності, ефективного управління ризиками та вдосконалення маркетингової стратегії.

На основі проведеного аналізу було розроблено таблицю-діаграму, яка демонструє ефективність бренду (таблиця 2.14).

Таблиця 2.14

Діаграма оцінки ефективності роботи компанії «Аккорд-тур»

Показник	Слабкий / Сильний ступінь
Бачення бренду	4
Організаційна структура	5
Частка ринку	2
Цільова аудиторія за віком	5
Конкурентність	4
Фінансові ресурси	4
Технічні ресурси	3

Джерело: розроблено автором на основі даних ТОВ «Аккорд-тур»

Зокрема, оцінка показника впізнаваності бренду становить 4 бали. Це пояснюється тим, що компанія вже тривалий час працює у туристичній галузі, здобула довіру українських клієнтів та є впізнаваною серед споживачів. Організаційна структура отримала найвищу оцінку — 5 балів. Це свідчить про ефективну внутрішню організацію, чітко вибудовану ієрархію та системний підхід до підвищення кваліфікації співробітників. Показник частки ринку оцінено у 2 бали, адже, попри стійкі позиції на внутрішньому ринку, компанія поступається іноземним конкурентам, які мають ширший вплив. Цільова аудиторія отримала 5 балів, оскільки компанія постійно працює над розширенням своєї бази клієнтів.

Щоб залучити більше клієнтів, компанія активно впроваджує соціальні ініціативи. Наприклад, розроблено спеціальні програми для людей похилого

віку, а також підтримується проект «Переможці», що сприяє залученню нових туристів, які можуть стати постійними клієнтами.

Щодо конкурентоспроможності, «Аккорд-тур» займає стійкі позиції на українському ринку, отримавши 4 бали. Компанія має понад 20 років досвіду, що дозволило їй створити репутацію одного з найкращих брендів у туристичній сфері України. Фінансовий потенціал компанії оцінено у 4 бали: стабільне зростання прибутків дозволяє інвестувати у нові програми та тури, забезпечуючи динамічний розвиток. Технічні ресурси отримали 3 бали, що свідчить про необхідність подальших інвестицій у цей напрям для підвищення конкурентоспроможності.

Конкуренція є важливим стимулом для розвитку компанії, оскільки змушує туристичних операторів шукати нові підходи для задоволення потреб клієнтів. Основними конкурентами «Аккорд-тур» є такі компанії, як «Join UP!», «Coral Travel», «Alf», «TPG», «Відвідай» тощо.

Таблиця 2.15 містить опис ключових конкурентів, їх переваг і недоліків, що дозволяє визначити позицію «Аккорд-тур» на ринку та окреслити можливі напрями розвитку.

Таблиця 2.15

Аналіз конкурентів туристичних фірм

Туристична фірма	Опис	Переваги / Недоліки	Лого бренду
Аккорд-тур	Український туроператор із 20-річним досвідом, спеціалізується на внутрішніх і міжнародних турах.	Висока впізнаваність бренду, якісний сервіс / потреба в модернізації технічних ресурсів.	
Відвідай	Спеціалізується на організації внутрішнього туризму, популярні екскурсії по Україні.	Сильна локальна позиція, доступні ціни / менша впізнаваність за межами України.	
Alf	Лідер у напрямку адриатичних маршрутів, розвиває автобусні тури.	Різноманітність напрямків, гнучкість / обмеженість сервісів у воєнний час.	
TPG	Один із найстаріших операторів, пропонує широкий спектр турів та послуг.	Довготривалий досвід, стабільна репутація / конкуренція з новими гравцями ринку.	

Джерело: розроблено автором [34, 35, 36, 38]

Аналізуючи представлені дані щодо конкурентного середовища туристичних фірм, можна відзначити, що кожен із представлених операторів має свої особливості, які формують його конкурентні переваги. ТОВ «Аккорд-тур» демонструє сильні позиції завдяки багаторічному досвіду, високій впізнаваності бренду та якісному обслуговуванню клієнтів. Ця компанія орієнтується як на внутрішній, так і на міжнародний туризм, що забезпечує їй широке охоплення аудиторії.

Водночас, конкуренти, такі як «Alf», мають значний міжнародний досвід та добре налагоджені логістичні ланцюги, що дозволяє їм займати провідні позиції у своїх сегментах. «Відвідай», зі свого боку, спеціалізується на внутрішньому туризмі, надаючи доступні послуги, які орієнтовані на українського споживача. Це дозволяє йому формувати сильну локальну базу клієнтів. Туроператор «TRG» має тривалий досвід роботи на ринку, проте стикається з конкуренцією нових гравців, які більш динамічно адаптуються до змін.

Таблиця 2.16

Оцінка конкурентоспроможності ТОВ «Аккорд-тур» у порівнянні з іншими операторами

Показник	Аккорд-тур	Відвідай	Alf	TRG
Впізнаваність бренду	5/5	3/5	5/5	3/5
Актуальність логотипу	4/5	4/5	3/5	4/5
Актуальність слогану	4/5	3/5	3/5	4/5
Пропоновані послуги	4/5	4/5	4/5	3/5
Кількість туристів	5/5	2/5	4/5	3/5
Загальний бал	22	16	19	18

Джерело: таблиця створена на основі власних оцінок автора

Аналізуючи конкурентоспроможність ТОВ «Аккорд-тур» у порівнянні з іншими туристичними операторами, можна зробити висновок, що компанія займає провідну позицію серед аналізованих фірм. Зокрема, «Аккорд-тур» отримав максимально можливу оцінку за такими ключовими показниками, як

впізнаваність бренду та кількість обслужених туристів, що свідчить про широку популярність компанії серед клієнтів та високий рівень довіри до її послуг.

У той самий час, за такими показниками, як актуальність логотипу та слогану, «Аккорд-тур» також демонструє високі результати, які відповідають рівню провідних міжнародних операторів. Це свідчить про сучасність і відповідність бренду вимогам сучасного ринку. Пропоновані послуги оцінені на рівні 4/5, що є результатом розвиненої продуктової лінійки та здатності компанії задовольнити потреби різних категорій клієнтів.

Конкуренти, такі як «Відвідай» та «TRG», мають помітно нижчі загальні показники, що може бути наслідком обмеженої впізнаваності на ринку або меншого охоплення аудиторії. Наприклад, «Відвідай» демонструє сильну локальну спеціалізацію, проте поступається за кількістю обслужених туристів. «Alf» отримав загальний бал у 19, що свідчить про конкурентоздатність завдяки сильним напрямкам, проте йому бракує окремих аспектів, таких як сучасність бренду.

У підсумку, «Аккорд-тур» демонструє лідерські позиції у загальному рейтингу, проте перевагою першого є орієнтація на український ринок та значний досвід роботи у місцевих умовах. Для зміцнення конкурентної позиції «Аккорд-тур» може зосередитися на подальшій модернізації візуальної ідентичності та розширенні спектра послуг, що дозволить ефективніше конкурувати як з локальними, так і з міжнародними операторами.

Основними чинниками успіху туристичної компанії «Аккорд-тур» є її стратегічний підхід до організації діяльності, який базується на низці принципів. Передусім, компанія приділяє першочергову увагу безпеці клієнтів, що відображається у ретельному плануванні та організації турів, орієнтованих на забезпечення комфортних і безпечних умов для мандрівників. Високий рівень клієнтоорієнтованості, що проявляється у персоналізованому підході до задоволення потреб кожного туриста, є ще однією вагомою перевагою компанії.

Серед стратегічних пріоритетів також важливе місце займає екологічна стійкість, яка полягає у дотриманні принципів відповідального туризму та

мінімізації впливу діяльності на навколишнє середовище. Активне впровадження інновацій та сучасних технологій у процеси планування і надання послуг дозволяє «Аккорд-тур» залишатися конкурентоспроможним на ринку.

Крім того, компанія демонструє високий рівень соціальної відповідальності, підтримуючи благодійні ініціативи та здійснюючи внесок у допомогу Збройним Силам України, що не лише сприяє її позитивному іміджу, а й зміцнює довіру серед клієнтів. Незважаючи на складнощі, спричинені воєнним станом, «Аккорд-тур» продовжує стабільно функціонувати, розвивати свої послуги та підтримувати високі стандарти обслуговування, що забезпечує її стійкість та перспективи подальшого розвитку.

Таким чином, проведений аналіз, можна зазначити, що туристична компанія «Аккорд-тур» демонструє стабільний розвиток завдяки ефективно вибудованій стратегії, орієнтованій на безпеку, комфорт клієнтів та відповідність сучасним вимогам ринку. Її діяльність ґрунтується на принципах клієнтоорієнтованості, екологічної свідомості та інноваційного підходу, що сприяє формуванню довіри серед споживачів.

Окрему увагу заслуговує здатність компанії адаптуватися до викликів, пов'язаних із зовнішніми обставинами, зокрема з воєнним станом. Це відображається у реалізації благодійних ініціатив, підтримці громадянського суспільства та швидкому реагуванні на зміни у туристичному попиті.

Завдяки цим характеристикам «Аккорд-тур» утримує провідні позиції серед конкурентів на ринку. Подальший розвиток компанії пов'язаний із вдосконаленням пропонованих послуг, використанням новітніх технологій та збереженням високих стандартів обслуговування, що дозволить їй зберігати конкурентоспроможність та розширювати спектр своєї діяльності.

Висновки до розділу 2

Аналіз діяльності туристичного підприємства «Аккорд-тур» дозволяє зробити висновок, що компанія демонструє стабільний розвиток та адаптацію до сучасних викликів ринку. Завдяки багаторічному досвіду, високій кваліфікації персоналу та ефективній організаційній структурі, компанія утримує провідні позиції серед українських туроператорів. Основні напрями діяльності підприємства, зокрема організація міжнародних та внутрішніх туристичних поїздок, відповідають потребам клієнтів та ринковим вимогам.

Фінансовий аналіз показав певні коливання ключових показників у 2021–2023 роках, зокрема у 2022 році, що зумовлено зовнішніми економічними та соціальними факторами. Попри це, у 2023 році підприємство продемонструвало поступове відновлення фінансових результатів, зокрема зростання чистого прибутку та підвищення валового доходу. Аналіз ліквідності свідчить про спроможність компанії покривати поточні зобов'язання, хоча низький рівень абсолютної ліквідності вимагає посиленої уваги до управління грошовими коштами.

Оцінка зовнішнього середовища вказала на сильні конкурентні позиції «Аккорд-тур» завдяки впізнаваності бренду, розгалуженій мережі партнерів та високій якості обслуговування. SWOT-аналіз визначив сильні сторони компанії, серед яких досвід, репутація, кваліфікація персоналу, а також слабкі місця, такі як нерівномірність туристичного потоку та залежність від зовнішніх партнерів. Можливості для подальшого розвитку включають диверсифікацію турпродуктів, освоєння нових ринків та впровадження цифрових технологій.

Загалом, «Аккорд-тур» демонструє високу адаптивність до викликів ринку, зокрема в умовах воєнного стану, підтримуючи клієнтоорієнтованість та інноваційність у своїй діяльності. Подальший розвиток підприємства пов'язаний із підвищенням конкурентоспроможності, розширенням спектра послуг та стабілізацією фінансових результатів, що забезпечить його стійке положення на ринку туристичних послуг.

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧИХ ТУРІВ В ТУРИСТИЧНІЙ КОМПАНІЇ «АККОРД-ТУР»

3.1. Аналіз діяльності туристичного підприємства «АККОРД-ТУР» у сфері дитячого туризму

ТОВ «Аккорд-тур» є одним із провідних туристичних операторів України, який спеціалізується на організації внутрішніх і міжнародних подорожей, включаючи спеціалізовані програми для дитячого туризму. Дитячі тури компанії характеризуються широким спектром маршрутів, які включають культурно-пізнавальні, природничі та розважальні аспекти. Це дозволяє поєднувати навчальну та рекреаційну складові, задовольняючи потреби сучасних шкільних груп та їхніх керівників.

Компанія функціонує у конкурентному середовищі, де дитячий туризм виступає важливою складовою внутрішнього туристичного ринку. В умовах зниження міжнародних туристичних потоків через геополітичні події «Аккорд-тур» змушений переорієнтувати свою діяльність на внутрішній ринок, фокусуючись на розвитку інноваційних продуктів для школярів. кілька основних напрямів розвитку дитячого туризму, які забезпечують компанії провідні позиції на ринку:

Туристична компанія «Аккорд-Тур», заснована у 2003 році, спеціалізується на організації автобусних турів до країн Європи, таких як Чехія, Словаччина, Угорщина, Польща, Хорватія, Болгарія, Греція, Італія, Франція, Іспанія та Нідерланди, а також пропонує подорожі по Україні, включаючи регіони Львівщини, Закарпаття, Гуцульщини, Буковини, Київщини та Херсонщини.

Кожен тур базується на врахуванні освітніх і розважальних компонентів, що сприяють розвитку інтересу до історії, культури та природи України. До числа ключових напрямів належать:

- Львів, як культурно-історичний центр;
- Карпати, як природний осередок для активного відпочинку;
- Закарпаття з його культурною самобутністю;
- Київ, Одеса та інші міста з унікальною історичною та архітектурною спадщиною.

Компанія забезпечує комфортне перевезення, кваліфікованих гідів і супроводжуючих, а також безпеку туристичних подорожей, що є ключовим фактором для дитячих груп.

Для більш детального аналізу туристичних продуктів варто розглянути розподіл турів за напрямками, їхні характеристики, а також порівняти ключові показники.

Таблиця 3.1, демонструє географію маршрутів компанії та основні особливості пропонованих турів.

Таблиця 3.1

Розподіл дитячих турів за напрямками

Напрямок	Країни	Основні міста	Особливості програм
Європа	Польща, Чехія, Угорщина,	Варшава, Прага, Будапешт	Екскурсії історичними пам'ятками, інтерактивні завдання, відвідування культурних центрів.
	Німеччина, Франція	Берлін, Париж	Тематичні програми: відвідування музеїв, парків розваг, майстер-класи.
Україна	Україна	Львів, Київ, Карпати	Пішохідні екскурсії, квести, природоохоронні стежки, участь у майстер-класах.
Прибалтика	Латвія, Литва, Естонія	Рига, Вільнюс, Таллінн	Знайомство з культурою країн Балтії, інтерактивні екскурсії.
Балкани	Румунія, Болгарія, Сербія	Бухарест, Софія, Белград	Поєднання історичних та природних об'єктів, відвідування замків та національних парків.
Скандинавія	Данія, Фінляндія	Копенгаген, Гельсінкі	Освітні програми: музеї, природоохоронні проекти, екологічні екскурсії.

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Найбільша кількість турів орієнтована на країни Європи, зокрема Польщу, Чехію, Німеччину, що пояснюється їхньою доступністю та різноманітністю історичних пам'яток. Також популярними залишаються внутрішні тури по Україні.

Таблиця 3.2 розглядає ключові характеристики двох найпопулярніших дитячих турів компанії.

Таблиця 3.2

Характеристика популярних турів

Параметр	«Три дні – Три казки»	«Дорогами Бременських музикантів»
Тривалість туру	3 дні	8 днів
Країни	Україна	Польща, Німеччина, Данія
Основні місця	Львів, Жовква, Крехів	Варшава, Берлін, Бремен, Дрезден
Програма	Екскурсії, інтерактивні заходи	Екскурсії, парки розваг, квести
Вартість на особу	4117 грн	720 євро (приблизно 29 304 грн)
Цільова аудиторія	Школярі 10-14 років	Школярі 12-16 років

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Тур «Дорогами Бременських музикантів» має значно ширшу географію та тривалість, але й вищу вартість, що робить його доступним для меншої кількості сімей. Натомість «Три дні – Три казки» орієнтований на внутрішній ринок і має бюджетну ціну.

Туристична компанія «Аккорд-Тур» забезпечує конкурентну доступність своїх турів завдяки:

1. Гнучким умовам бронювання. Наприклад, клієнти можуть змінювати дати або сам тур навіть за день до виїзду.
2. Різноманітності цінових категорій. Вартість турів охоплює широкий діапазон, що дозволяє обрати програму відповідно до бюджету.
3. Інтерактивних форматів. У програму включаються квести, майстер-класи, відвідування природних та історичних об'єктів, що робить подорожі привабливими для дітей.

«Аккорд-тур» активно співпрацює зі школами та іншими освітніми установами, пропонуючи спеціалізовані програми екскурсій і турів для школярів.

Таблиця 3.3

Спеціалізовані програми екскурсій і турів для школярів

Напрямок	Основні міста/об'єкти	Тип активності
Західна Україна	Львів, Закарпаття, Івано-Франківськ, Буковель	Культурно-пізнавальні екскурсії
Центральна Україна	Київ, Черкаси, Переяслав-Хмельницький	Екскурсії до історичних пам'яток
Південна Україна	Одеса, Білгород-Дністровський, Херсон	Морські курорти, природні парки
Карпатський регіон	Яремче, Верховина, Шаян, озеро Синевир	Активний відпочинок, екотуризм
Виноробні регіони Закарпаття	Мукачево, Берегове	Дегустації (адаптовані для дітей)

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Аналізуючи поточний стан туристичної галузі України, можна відзначити, що діяльність компанії «Аккорд-тур» стикається з численними викликами, які безпосередньо пов'язані із загальними проблемами індустрії. Однією з основних проблем є скорочення туристичних потоків, спричинене соціально-економічною кризою та військовими діями. Це значно вплинуло на обсяги міжнародного туризму, змушуючи компанії більше зосереджуватися на внутрішньому ринку.

Ще однією проблемою є значні витрати на адміністративне управління, що збільшує загальну собівартість послуг. Умови ринку змушують компанію шукати способи зменшення фінансового навантаження для збереження конкурентних переваг. Крім того, суттєвою перешкодою для розвитку є недостатній доступ до фінансових ресурсів. За даними Світового Банку, малі підприємства, до яких належить і «Аккорд-тур», стикаються з труднощами в

отриманні кредитів, що ускладнює реалізацію нових проєктів та розширення діяльності.

Також слід враховувати потребу адаптації туристичних послуг до сучасних умов. Зміни у перевагах споживачів потребують розробки нових маршрутів і вдосконалення існуючих програм. Зростаюча зацікавленість туристів у нестандартних, екологічних і персоналізованих подорожах вимагає впровадження інновацій у наданні послуг.

Попри наявні труднощі, туристична галузь України має значний потенціал для зростання, і компанія «Аккорд-тур» може стати одним із рушіїв цього процесу. Одним із напрямів для досягнення цієї мети є розширення асортименту послуг. Наприклад, створення турів, орієнтованих на екологічний туризм, культурні програми та освітні подорожі, дозволить охопити нові сегменти клієнтів і задовольнити їхні потреби.

Значне значення має також впровадження сучасної маркетингової стратегії. Залучення цифрових платформ, активність у соціальних мережах та співпраця з популярними блогерами допоможуть збільшити обізнаність клієнтів про туристичні продукти компанії та залучити нову аудиторію.

Крім цього, визначальним фактором є взаємодія з державними структурами. Участь у програмах, спрямованих на підтримку туристичної галузі, а також можливість отримання фінансової допомоги сприятимуть поліпшенню позицій компанії на ринку.

Отже, вирішення зазначених викликів і впровадження стратегічних рішень дадуть змогу компанії «Аккорд-тур» зберегти свої позиції на ринку та сприяти відродженню туристичної індустрії України.

Для забезпечення сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності компанії «Аккорд-тур» необхідно здійснити комплекс заходів, спрямованих на вдосконалення діяльності. У сучасних умовах туристична галузь вимагає не лише адаптації до змін у ринковому середовищі, але й проактивного впровадження нових стратегій. У зв'язку з цим було

визначено пріоритетні напрямки, які можуть забезпечити компанії стійке зростання.

Таблиця 3.4 демонструє основні напрями розвитку «Аккорд-тур», конкретизовані через заходи та очікувані результати. Запропоновані заходи включають розробку інноваційних маршрутів, активізацію маркетингової діяльності, налагодження партнерських відносин та впровадження освітніх програм для персоналу. Кожен із заходів має на меті вирішення конкретних завдань, таких як збільшення обсягів продажів, покращення впізнаваності бренду, розширення спектру послуг та підвищення якості обслуговування.

Таблиця 3.4

**Пріоритетні заходи для підвищення конкурентоспроможності
«Аккорд-Тур»**

Напрямок розвитку	Заходи	Очікуваний результат
Диверсифікація турів	Розробка інноваційних маршрутів	Збільшення обсягів продажів
Інвестиції в маркетинг	Запуск рекламних кампаній у соціальних мережах	Зростання впізнаваності бренду
Залучення нових партнерів	Співпраця з громадами та місцевими бізнесами	Розширення пропозицій послуг
Освітні програми для працівників	Підвищення кваліфікації персоналу	Покращення якості обслуговування

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Діяльність «Аккорд-тур» у сфері дитячого туризму є важливою складовою відновлення туристичної індустрії України. Компанія демонструє гнучкість і адаптивність, пропонуючи конкурентоспроможні послуги та розширюючи асортимент турів. Подальший розвиток діяльності можливий завдяки впровадженню нових туристичних продуктів, інноваційних підходів до маркетингу та активній співпраці з державними й локальними ініціативами.

Аналіз діяльності туристичного підприємства «Аккорд-тур» у сфері дитячого туризму свідчить про його вагомий внесок у розвиток внутрішнього і міжнародного туристичного ринку, особливо в сегменті дитячих подорожей.

Компанія активно використовує свої конкурентні переваги, пропонуючи різноманітні тури з освітніми, культурними, природничими та розважальними програмами. Це дозволяє не лише задовольнити попит на якісні дитячі подорожі, але й формувати позитивний імідж України як туристичної дестинації.

Одним із основних напрямків діяльності компанії є створення спеціалізованих турів для школярів, що поєднують навчальні та рекреаційні аспекти. Гнучкий підхід до формування турів дозволяє компанії орієнтуватися на зміни в попиті, забезпечуючи адаптацію послуг до потреб клієнтів. Завдяки інтерактивним програмам, квестам, майстер-класам та екскурсіям, компанія формує додану цінність своїх турів, сприяючи підвищенню інтересу до подорожей серед молоді.

У процесі аналізу було встановлено, що діяльність «Аккорд-тур» стикається з низкою викликів. Зокрема, скорочення міжнародних туристичних потоків, спричинене соціально-економічною кризою та військовими діями, змусило компанію переорієнтувати зусилля на внутрішній ринок. Водночас висока собівартість послуг, обмежений доступ до фінансових ресурсів і необхідність адаптації маршрутів вимагають від компанії впровадження стратегічних рішень.

Серед пріоритетних напрямків розвитку «Аккорд-тур» варто виділити диверсифікацію туристичних продуктів, розширення асортименту послуг, розвиток маркетингових стратегій та активізацію співпраці з державними й локальними ініціативами. Наприклад, впровадження турів, орієнтованих на екотуризм, освітні подорожі та культурні програми, сприятиме охопленню нових сегментів клієнтів.

Значне значення має також залучення інновацій у маркетингову діяльність, включаючи використання соціальних мереж, цифрових платформ і співпрацю з блогерами. Це дозволить компанії збільшити обізнаність серед потенційних клієнтів та залучити нову аудиторію. Крім того, участь у

державних програмах, спрямованих на відновлення туристичної індустрії, створює можливості для отримання фінансової підтримки.

Завдяки структурованому підходу до розробки нових продуктів і ефективній маркетинговій діяльності, «Аккорд-тур» може зміцнити свої позиції на ринку туристичних послуг і зробити значний внесок у розвиток дитячого туризму в Україні. Подальший розвиток компанії можливий за умови оптимізації витрат, залучення інвестицій і розширення співпраці з різними стейкхолдерами.

3.2. Розробка дитячих турів для розширення асортименту «АККОРД-ТУР»

Розширення асортименту туристичних послуг є стратегічним напрямом діяльності сучасних туристичних компаній. Дитячий туризм займає особливе місце серед інших сегментів туристичного ринку. Це зумовлено не лише високою зацікавленістю організованих шкільних груп, але й потребою у створенні спеціалізованих програм, які поєднують пізнавальні, розважальні та культурно-історичні елементи. Компанія «Аккорд-тур», орієнтуючись на сучасні тенденції, прагне розробляти нові туристичні продукти, які відповідатимуть очікуванням дітей, батьків та педагогів.

Особливістю дитячого туризму є підвищені вимоги до безпеки, організації дозвілля та якісного наповнення програм. Саме тому розробка дитячих турів потребує комплексного підходу, що враховує логістику, інтереси молоді різного віку та сучасні тренди.

Тому розробимо для компанії тури «Три дні – Три казки» та «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!».

Розробка дитячих турів для компанії «Аккорд-тур» буде включати кілька ключових етапів. На першому етапі формується ідея туру, яка базується на вивченні культурно-історичної спадщини, природних ресурсів та можливостей

створення унікального досвіду для дітей. Особлива увага буде приділятися гармонійному поєднанню освітнього, розважального та активного компонентів у програмі туру.

Наступний етап – аналіз попиту та вивчення цільової аудиторії. На основі проведеного дослідження визначаються основні очікування батьків, педагогів та самих дітей. Важливим аспектом є вивчення сезонності, оскільки дитячі тури найчастіше організовуються під час канікул, а також у періоди шкільних екскурсій.

Не менш важливим етапом є дослідження конкурентів та оцінка ринкової ситуації. Це дозволяє визначити унікальні риси турів, які забезпечать їх конкурентоспроможність. Компанія аналізує наявні пропозиції інших туристичних операторів та визначає можливості для створення конкурентних переваг.

Після цього буде відбуватися підбір партнерів та підрядників для надання туристичних послуг. У рамках цього етапу будуть вестися переговори з перевізниками, готелями, екскурсоводами та іншими постачальниками послуг. Забезпечення надійності та якості співпраці є одним із головних завдань.

На фінальному етапі буде проводитися розробка маршрутів та складання програм турів. Маршрути враховуватимуть зручність пересування, доступність локацій та їхню відповідність віковій категорії туристів.

Кожен з цих етапів спрямований на створення якісного туристичного продукту, який сприятиме розширенню асортименту компанії та задовольнятиме очікування клієнтів.

Запропонований тур «Три дні – Три казки» буде однією з пропозицій для шкільних груп, який поєднуватиме пізнавальні, культурно-історичні та розважальні аспекти. Він буде розрахований на три дні без нічних переїздів, що забезпечить комфортне пересування та повноцінний відпочинок учасників. Маршрут буде охоплювати культурно-історичні об'єкти Львова, Жовкви та Крехова, що дозволить дітям зануритися в історію та культуру України.

Основна концепція туру буде побудована на гармонійному поєднанні екскурсійної діяльності, інтерактивних заходів та відпочинку. Важливою складовою туру буде адаптація програми під вікову категорію учасників, що сприяє не лише цікавому проведенню часу, але й формуванню нових знань і навичок. Програма передбачатиме збалансований графік пересувань і зупинок, що зробить подорож комфортною та безпечною для дітей (табл.3.5).

Таблиця 3.5

Програма розробленого туру «Три дні – Три казки»

День	Місце	Діяльність	Час проведення	Примітки
1	Львів	Прибуття до Львова. Трансфер до готелю/хостелу. Пішохідна екскурсія: площа Ринок, Ратуша, Латинська катедра, Вірменський квартал, Львівська майстерня шоколаду. Вільний час.	09:00–17:00	Екскурсії супроводжуються професійними гідами. Вхідні квитки оплачуються додатково.
		Додатково: екскурсія «Кавові підземелля Львова» або вільний час для самостійного відвідування визначних місць.	17:30–19:30	Додатковий захід за бажанням групи.
2	Жовква – Крехів	Виїзд на екскурсію «Чарівне Розточчя»: Жовква – замок, костел св. Лаврентія, Домініканський монастир. Відвідування Крехівського монастиря та джерела. Вільний час у Львові.	08:00–18:00	Трансфер автобусом. Включає відвідування кількох об'єктів з історичними розповідями та інтерактивними вікторинами.
		Додатково: квест-екскурсія «Знайди свого Лева» або екскурсія «Нічна варта Львова».	19:00–21:30	Вільний вечір для вибору додаткових заходів.
3	Львів	Екскурсія «Місто Великих князів»: церква св. Миколая, монастир св. Онуфрія, церква св. Параскеви, Старий Ринок, Високий замок. Завершення туру. Трансфер на залізничний вокзал.	08:00–16:00	У програмі передбачені короткі перерви для відпочинку та обіду.
		Додатково: екскурсія «Таємниці львівської аптеки».	16:00–17:00	Фінальна активність перед поверненням групи.

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Цей тур буде відповідати сучасним вимогам до організації дитячого туризму. Він розроблений таким чином, щоб забезпечити не лише цікавий, а й

безпечний відпочинок для школярів. Увага приділяється всім аспектам: від зручності пересування до організації інтерактивних заходів.

Технологічна карта подорожі

Тур «Три дні – Три казки»

Назва: Організація дитячого туру «Три дні – Три казки».

Тривалість: 3 дні / 2 ночі.

Протяжність маршруту: ~250 км; пішки ~10 км.

Зміст: Відвідання історичних та культурних об'єктів Львова, Жовкви та Крехова, інтерактивні екскурсії, квести, ознайомлення з місцевими легендами.

Маршрут подорожі: Львів – Жовква – Крехів – Львів.

Чисельність групи: 25 осіб (20 школярів, 1 вчитель, 1 провідник-екскурсовод, 1 водій, 2 організатори).

Початок обслуговування: 01.06.2025.

Кінець обслуговування: 15.09.2025.

Місяць року	Кількість туристів у місяць	Графік заїзду туристичних груп за датами місяця	Кількість груп у місяць
Червень	120	01.06–02.06, 04.06–05.06, 07.06–08.06, 10.06–11.06	6
Липень	180	01.07–02.07, 05.07–06.07, 09.07–10.07, 13.07–14.07	9
Серпень	240	02.08–03.08, 06.08–07.08, 10.08–11.08, 14.08–15.08	12
Вересень	100	01.09–02.09, 08.09–09.09, 15.09–16.09	5

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Для забезпечення комфортної та ефективної організації туру «Три дні – Три казки» ми розробили детальний план етапів переміщення, який враховує логістику, особливості маршруту та програму заходів. Таблиця 3.6. відображає основні локації туру, їхню тривалість, заплановані заходи та супутні примітки. Такий підхід дозволить забезпечити збалансоване поєднання екскурсійної

діяльності, інтерактивних заходів та вільного часу, сприяючи досягненню освітніх і розважальних цілей подорожі.

Таблиця 3.6

Етапи переміщення під час туру «Три дні – Три казки»

Місце	Тривалість	Діяльність	Примітки
Львів	1 день	Знайомство з історичним центром, пішохідна екскурсія, вільний час.	Включає інтерактивні заходи.
Жовква	1 день	Екскурсія замком, костелом, Домініканським монастирем, огляд культурних пам'яток.	Організований трансфер автобусом.
Крехів	1 день	Відвідування монастиря, цілющого джерела, інтерактивні легенди.	Організована вечеря у готелі.
Львів	1 день	Підсумкова екскурсія, відвідування квестів, завершення програми.	Передбачено трансфер до вокзалу.

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Після закінчення туру діти матимуть яскраві враження, нові знання про культурну спадщину України та корисний досвід командної взаємодії під час групових активностей.

Тур «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!» розрахований на організовані шкільні групи. Ця програма дозволить дітям зануритися в європейську культуру, історію та природу, а також отримати незабутні враження від відвідування тематичних і розважальних парків. Тур охопить визначні міста Польщі та Німеччини, забезпечуючи збалансоване поєднання екскурсійної діяльності та активного відпочинку.

Особливістю цього маршруту буде те, що буде робитися акцент на інтерактивності, а також включення елементів відомих європейських казок, які роблять подорож цікавою для дітей. Тур передбачатиме комфортні умови,

оскільки всі переїзди будуть організовані без нічних поїздок, що забезпечать можливість повноцінного відпочинку учасників.

Таблиця 3.7

Програма туру «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!»

День	Місце	Діяльність	Час проведення	Примітки
1	Львів – Варшава	Збір групи на вокзалі Львова. Трансфер до Терміналу «А». Перетин кордону. Екскурсія «Варшава – місто королів» (автобусна оглядова). Поселення в готелі на території Польщі.	07:00–20:00	У програму включено знайомство з Королівським трактом, ринковою площею та іншими об'єктами. Екскурсія оплачується додатково.
2	Берлін – Потсдам	Переїзд до Берліна. Екскурсія «Одкровення Берліну»: Бранденбурзькі ворота, Рейхстаг, Потсдамер Платц. Вільний час. За бажанням екскурсія в Потсдам. Поселення в готелі в Німеччині.	08:00–20:00	Додаткові заходи: музей Пергамон, зоопарк або екскурсія в Потсдам (оплачується окремо).
3	Гамбург – Любек	Переїзд до Гамбурга. Екскурсія «Гамбург – вільне місто»: ратуша, гавань Ельби, Гамбурзький "Michel". Вільний час для прогулянки або екскурсії в Любек. Поселення в готелі.	08:00–19:00	Можливість додаткової прогулянки на кораблику по Ельбі або екскурсії «Марципанова казка».
4	Бремен – Ганновер	Відвідування Бремена: екскурсія «Місто Бременських музикантів». Переїзд до Ганновера. Екскурсія містом: Нова і Стара ратуші, палац Лайненшлосс. Вільний час. Поселення в готелі.	08:00–19:00	Додатково: екскурсія «Королівські сади Херренхаузен» або «Німецька казка – Целле».
5	Хамельн – Heide Park	Відвідування міста Хамельн, екскурсія «Місто легенд про Щуролова». Переїзд до парку розваг Heide Park. Вільний час для розваг та відпочинку в парку. Поселення в готелі.	08:00–19:00	У програмі – знайомство з легендами Хамельна та повний день у парку атракціонів.
6	Гарц – Вернигероде	Екскурсія «Казковий край Гарц»: фахверкові будинки, старовинні замки, ринкова площа Вернигероде. Вільний час. Додатково: екскурсія в Гослар. Поселення в готелі.	08:00–19:00	Для бажаючих організовується додаткова екскурсія «Скарби гірського царства Гарц».

Продовження таблиці 3.7

7	Дрезден – Саксонська Швейцарія	Екскурсія «Дрезден – саксонський монарх»: Цвінгер, Опера, тераса Брюля. Вільний час для відвідування музеїв або екскурсія «Саксонська Швейцарія». Переїзд до готелю в Польщі.	08:00–20:00	Додатково: екскурсія до скельного парку «Бастай» або відвідування Дрезденської галереї.
8	Львів	Сніданок. Виселення з готелю. Повернення в Україну. Прибуття до Львова.	08:00–17:00	Тур завершується трансфером до залізничного вокзалу Львова.

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Тур «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!» буде універсальним варіантом для дитячих груп, оскільки він буде поєднувати пізнавальні екскурсії, інтерактивні заходи та активний відпочинок. Завдяки ретельно продуманому маршруту та програмі, цей тур сприяє як розвитку пізнавальних інтересів дітей, так і їх фізичному та емоційному відпочинку.

Тур «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!»

Назва: Організація дитячого туру «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!».

Тривалість: 8 днів / 7 ночей.

Протяжність маршруту: ~4000 км; пішки ~20 км.

Зміст: Відвідання європейських культурних центрів, екскурсії містами Польщі та Німеччини, інтерактивні заходи в парках розваг.

Маршрут подорожі: Львів – Варшава – Берлін – Потсдам – Гамбург – Бремен – Ганновер – Heide Park – Хамельн – Вернігероде – Дрезден – Львів.

Чисельність групи: 35 осіб (30 школярів, 2 вчителі, 1 провідник-екскурсовод, 2 водії).

Початок обслуговування: 15.06.2025.

Кінець обслуговування: 15.08.2025.

Місяць року	Кількість туристів у місяць	Графік заїзду туристичних груп за датами місяця	Кількість груп у місяць
Червень	105	15.06–22.06, 25.06–02.07	3
Липень	140	05.07–12.07, 15.07–22.07, 25.07–	4

		01.08	
Серпень	70	05.08–12.08, 15.08–22.08	2

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Для успішної реалізації туру «Дорогами Бременських музикантів» була розроблена структура етапів переміщення, яка враховує оптимальну логістику, особливості маршруту та програму заходів. Таблиця 3.8. ілюструє ключові місця подорожі, передбачену тривалість зупинок, заплановані активності та додаткові умови. Такий підхід дозволить забезпечити якісну організацію туру, поєднуючи культурно-історичні екскурсії, інтерактивні заходи та відпочинок, що робить програму насиченою та привабливою для дитячих груп.

Таблиця 3.8

Етапи переміщення під час туру «Дорогами Бременських музикантів»

Місце	Тривалість	Діяльність	Примітки
Варшава	1 день	Оглядова екскурсія по Королівському тракту, знайомство з архітектурою міста.	Організований трансфер та поселення в готелі.
Берлін – Потсдам	1 день	Екскурсії визначними місцями Берліна, додаткові заходи в Потсдамі.	Додатково оплачується музей Пергамон, вхід до парку Сан-Сусі.
Бремен – Heide Park	2 дні	Знайомство з містом Бременських музикантів, інтерактивні програми, візит до парку розваг Heide Park.	Включено вхідні квитки до парку.
Дрезден – Саксонська Швейцарія	2 дні	Екскурсії по Дрездену, подорож до Саксонської Швейцарії, знайомство з природними об'єктами.	Включає відвідування скельного парку «Бастай» (додатково оплачується).

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Ефективне просування та реалізація дитячих турів є етапами для забезпечення їх конкурентоспроможності та популярності серед цільової

аудиторії. Компанія «Аккорд-тур» розробляє комплексну маркетингову стратегію, спрямовану на залучення шкільних груп та їх організаторів. Основна увага приділяється створенню інформаційних матеріалів, підвищенню обізнаності про тури та формуванню лояльності клієнтів.

Просування турів здійснюється за допомогою сучасних маркетингових інструментів, що включають цифрову рекламу, соціальні мережі, електронну розсилку та використання спеціалізованих туристичних платформ. Для більш ефективного охоплення аудиторії організовується реклама на радіо та зовнішніх носіях у вигляді білбордів у місцях з високим пішохідним і транспортним трафіком. Особливе значення надається взаємодії зі школами та навчальними закладами, де тури презентуються через вчителів, батьківські комітети та організаторів шкільних екскурсій.

Для стимулювання продажів компанія пропонує спеціальні бонуси для вчителів, які супроводжують групи. До них належать безкоштовні путівки, харчування, екскурсійне обслуговування, а також матеріальні винагороди за кожного учасника. Такий підхід сприяє залученню організаторів до співпраці та підвищенню інтересу до турів.

Реалізація турів включає кілька етапів, що забезпечують якісне надання послуг. Першим кроком є детальне планування і складання графіку заїздів груп. Це дозволяє оптимізувати використання ресурсів, таких як транспорт, готелі та екскурсіводи. Наступним етапом є навчання супроводжуючого персоналу, що включає інструктажі з безпеки, організації групової роботи та надання першої медичної допомоги.

Особлива увага приділяється створенню додаткових інформаційних матеріалів, таких як буклети, програми туру, а також інтерактивні елементи, наприклад, квести чи вікторини, які роблять подорож більш захоплюючою для дітей. Рекламні матеріали розробляються з акцентом на ключові переваги турів: пізнавальність, комфорт, безпеку та незабутні враження. Контроль якості послуг здійснюється шляхом збору відгуків від учасників та супроводжуючих осіб після завершення кожного туру. Це дозволяє виявляти сильні сторони та

недоліки організації, що сприяє подальшому вдосконаленню пропозицій. Розробка дитячих турів для розширення асортименту туристичних послуг компанії «Аккорд-тур» є стратегічно обґрунтованим і перспективним напрямом діяльності. Запропоновані програми турів – «Три дні – Три казки» та «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!» – відповідають сучасним вимогам до дитячого туризму, адже поєднують пізнавальні, розважальні та інтерактивні складові, що сприяє формуванню позитивного туристичного досвіду серед дітей.

Аналіз етапів розробки турів показав, що їх успішна реалізація базується на глибокому вивченні споживацького попиту, оцінці конкурентного середовища та залученні надійних партнерів. Особлива увага приділяється забезпеченню безпеки, адаптації програм під вікові особливості туристів та створенню додаткових можливостей для інтерактивного навчання і дозвілля.

Тури орієнтовані на цільову аудиторію – організовані шкільні групи, що зумовлює необхідність розробки спеціальних умов для організаторів. Зокрема, бонусні програми для вчителів і супроводжуючих осіб є дієвим інструментом залучення нових клієнтів. Завдяки маркетинговим заходам, що включають рекламу у соціальних мережах, розсилку інформаційних матеріалів та організацію презентацій у школах, очікується підвищення рівня зацікавленості потенційних клієнтів.

Запропоновані технологічні карти кожного туру демонструють високий рівень підготовки до їх реалізації. Вони включають детальні програми, чітко визначені маршрути, графіки заїздів та інформацію щодо логістичних і організаційних аспектів. Такий підхід сприяє оптимізації процесу реалізації турів та забезпеченню їх відповідності очікуванням клієнтів.

Очікуваний результат від впровадження цих турів – це не лише розширення асортименту компанії, але й підвищення її конкурентоспроможності на ринку туристичних послуг. Дитячі тури дозволяють задовольнити зростаючий попит на організовані подорожі для школярів, створюючи нові можливості для залучення клієнтів.

Таким чином, реалізація запропонованих програм не лише сприятиме підвищенню прибутковості компанії, але й формуватиме позитивний імідж «Аккорд-тур» як надійного партнера у сфері дитячого туризму. Подальший розвиток цього напрямку потребує регулярного моніторингу ринкової ситуації, аналізу відгуків клієнтів та вдосконалення програм відповідно до сучасних тенденцій і запитів споживачів.

3.3. Економічна ефективність розроблених турів

Аналіз економічної ефективності туристичних продуктів є невід’ємною складовою процесу розробки та реалізації турів, адже саме від точності розрахунків залежить конкурентоспроможність пропозиції на ринку. У сучасних умовах туристична галузь характеризується високим рівнем конкуренції, що зумовлює необхідність детального аналізу витрат, прибутків та рентабельності. Метою даного розділу є оцінка економічної ефективності запропонованих турів «Три дні – Три казки» та «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!», а також визначення їх потенціалу для розширення асортименту туристичної компанії «Аккорд-тур».

Методика розрахунку економічної ефективності включає кілька основних етапів, що забезпечують комплексний підхід до оцінки фінансової доцільності розроблених турів.

Основними складовими аналізу є:

1. Оцінка статей витрат. Для кожного туру визначаються основні статті витрат, які включають:

- транспортні витрати – витрати на автобусні чи залізничні перевезення;
- проживання – витрати на готелі чи хостели залежно від класу обслуговування;
- харчування – сніданки, обіди та вечері для учасників туру;

– екскурсійне обслуговування – оплата послуг гідів, квитків до музеїв чи інших об'єктів показу;

– накладні витрати – сувеніри, пожертви в храмах, організаційні витрати.

2. Розрахунок прямих витрат. Загальна сума витрат розраховується шляхом множення вартості кожної статті на кількість осіб у групі.

3. Визначення прибутку. На основі загальної суми витрат визначається прибуток, який додається до собівартості. Зазвичай прибуток становить 10–15% від загальних витрат, залежно від ринкової ситуації.

4. Розрахунок ПДВ. Згідно з чинним законодавством, до вартості туру додається податок на додану вартість.

5. Обчислення рентабельності. Рентабельність визначається як співвідношення прибутку до загальних витрат і є показником ефективності туру.

6. Порівняння з конкурентними пропозиціями. Аналіз ринку дозволяє визначити, наскільки запропоновані тури відповідають очікуванням клієнтів і є привабливими за ціною.

Застосування даної методики дозволяє не лише оцінити фінансову доцільність розроблених турів, але й виявити їх сильні та слабкі сторони, що сприяє підвищенню їх привабливості для цільової аудиторії. У наступних пунктах представлено детальний аналіз економічної ефективності кожного з турів.

Тур «Три дні – Три казки» спрямований на організовані дитячі групи та пропонує цікаву програму відвідувань історичних і культурних об'єктів Львова, Жовкви та Крехова. Для визначення економічної ефективності цього туру проведено детальний розрахунок основних статей витрат, прибутковості та рентабельності. Усі дані відображено у вигляді таблиць.

Таблиця 3.9

Калькуляція витрат на тур «Три дні – Три казки»

Назва статті витрат	Вартість за одиницю, грн	Кількість	Загальна вартість, грн
Транспортні витрати	250	25	6250
Проживання (2 ночі в готелі/хостелі)	300	25	7500
Харчування (сніданки, обіди, вечері)	600	25	16250
Екскурсійне обслуговування	150	25	3750
Накладні витрати (сувеніри, пожертви)	100	25	2500
Разом прямих витрат			36250
Прибуток (15%)			5438
ПДВ (20%)			8338
Загальна вартість туру			50026

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Транспортні витрати – враховують оренду автобуса для групи з 25 осіб на весь маршрут, включаючи поїздки Львовом, до Жовкви та Крехова.

Проживання – передбачає розміщення учасників у двомісних та тримісних номерах у готелях або хостелах середнього класу.

Харчування – триразове харчування для кожного учасника протягом туру.

Екскурсійне обслуговування – включає послуги кваліфікованих гідів, які проводять екскурсії у кожному місті.

Накладні витрати – включають дрібні витрати на сувеніри для учасників, добровільні пожертви у храмах та організаційні витрати.

Таблиця 3.10

Економічні показники туру

Показник	Розрахунок	Результат, грн
Прямі витрати	-	36250
Прибуток	$36250 \times 15\%$	5438
ПДВ	$(36250 + 5438) \times 20\%$	8338
Вартість туру на групу	$36250 + 5438 + 8338$	50026

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Загальна вартість туру для однієї особи розраховується шляхом ділення загальної вартості туру на кількість учасників групи (25 осіб).

$$\text{Вартість на 1 особу} = \frac{\text{Загальна вар. туру}}{\text{Кількість осіб}}$$

$$\text{Вартість на 1 особу} = \frac{50026}{25} = 2001 \text{ грн.}$$

Аналіз ринку дитячих турів показав, що середня ціна подібних триденних турів становить близько 2000 грн на одну особу. Пропозиція туру «Три дні – Три казки» є конкурентоспроможною завдяки (2001 грн) та включенню широкого спектра послуг.

Рентабельність туру визначається як відношення прибутку до прямих витрат і становить:

$$\text{Рентабельність} = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Прямі витрати}} \times 100\%$$

$$\text{Рентабельність} = \frac{5438}{36250} \times 100\% = 15\%$$

Розрахунок витрат і доходів свідчить про економічну ефективність туру «Три дні – Три казки». Конкурентна вартість, висока якість послуг та оптимальний рівень рентабельності роблять цей тур привабливим для дитячих груп. Завдяки продуманій структурі витрат і ефективному плануванню, тур забезпечує стабільний прибуток компанії «Аккорд-тур» та сприяє розширенню її клієнтської бази.

Тур «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!» орієнтований на організовані дитячі групи, пропонуючи насичену програму з відвіданням міст Польщі та Німеччини. Аналіз економічної ефективності туру

проведено у євро, а підсумкові значення переведено у гривні за курсом НБУ станом на 18.01.

Таблиця 3.11

Калькуляція витрат на тур

Назва статті витрат	Вартість за одиницю, євро	Кількість	Загальна вартість, євро
Транспортні витрати	100	35	3500
Проживання (7 ночей у готелях)	350	35	12250
Харчування (сніданки та вечері)	140	35	4900
Екскурсійне обслуговування	15	35	525
Вхідні квитки до парків та музеїв	25	35	875
Накладні витрати (сувеніри, дрібні витрати)	10	35	350
Разом прямих витрат			22400
Прибуток (15%)			3360
ПДВ (20%)			5152
Загальна вартість туру			30912

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Деталізація основних витрат

Транспортні витрати – включають оренду автобуса для міжнародного перевезення групи з 35 осіб протягом 8 днів.

Проживання – передбачає розміщення учасників у двомісних номерах готелів середнього класу.

Харчування – дворазове харчування для кожного учасника протягом туру (сніданки та вечері).

Екскурсійне обслуговування – оплата послуг гідів під час екскурсій.

Вхідні квитки – відвідування парків розваг Heide Park та Serengeti Park, а також музеїв і визначних місць.

Накладні витрати – сувеніри, організаційні витрати та інші дрібні витрати.

Таблиця 3.12

Розрахунок економічних показників

Показник	Розрахунок	Результат, євро
Прямі витрати	-	22400
Прибуток	$22400 \times 15\%$	3360
ПДВ	$(22400 + 3360) \times 20\%$	5152
Вартість туру на групу	$22400 + 3360 + 5152$	30912

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Загальна вартість туру для однієї особи розраховується наступним чином:

$$\text{Вартість на 1 особу} = \frac{30912}{35} = 883 \text{ євро}$$

$$\text{Рентабельність} = \frac{3360}{22400} \times 100\% = 15\%$$

Рентабельність туру «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!» становить 15%, що відповідає стандартам галузі для міжнародних дитячих турів. Це свідчить про оптимальне співвідношення прибутковості до витрат, що забезпечує економічну ефективність та конкурентоспроможність пропозиції.

За курсом НБУ станом на 18.01, де 1 євро = 41,5 грн, загальна вартість туру становитиме:

$$\text{Вартість в грн} = 30912 \times 41,5 = 1\,282\,848$$

Розрахунок витрат і доходів демонструє економічну ефективність туру «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!». Вартість туру становить 883 євро (36 645 грн) на одну особу, що є конкурентною для міжнародних турів такого формату. Завдяки продуманій логістиці, якісному сервісу та різноманітній програмі, цей тур забезпечує високий рівень рентабельності та є привабливим для дитячих груп.

Тур «Три дні – Три казки» пропонує насичену програму, що передбачає відвідування Львова, Жовкви та Крехова. Основною цільовою аудиторією є

організовані групи школярів. Економічна ефективність цього туру визначається за допомогою калькуляції витрат та розрахунку прибутковості.

Загальна вартість туру для групи з 25 осіб становить 50026 грн. Вартість туру на одну особу — 2001 грн. Рентабельність туру — 15%, що свідчить про його економічну доцільність.

Тур «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!» орієнтований на організовані групи школярів і передбачає насичену програму, що охоплює Польщу та Німеччину. Розрахунки витрат здійснено в євро з подальшим переведенням у гривні.

Вартість туру для однієї особи — 883 євро, що еквівалентно 36645 грн (за курсом 41,5 грн/євро). Загальна вартість туру для групи — 1 282848 грн. Рентабельність туру становить 15%.

Порівняння турів:

Таблиця 3.13

Порівняння економічної ефективності турів

Параметр	«Три дні – Три казки»	«Дорогами Бременських музикантів»
Тривалість туру (днів)	3	8
Кількість осіб у групі	25	35
Повна вартість на групу, грн.	50026	1282848
Вартість на одну особу, грн.	2001	36645
Рентабельність (%)	15	15
Цільова аудиторія	Школярі, локальні поїздки	Школярі, міжнародні поїздки
Додаткові витрати	Мінімальні	Високі (віза, страхування тощо)

Джерело: розроблено за даними «Аккорд-тур»

Порівняння двох турів демонструє їх високу економічну ефективність у відповідних сегментах ринку. Тур «Три дні – Три казки» є бюджетним продуктом для внутрішнього ринку, що має конкурентну вартість. Тур «Дорогами Бременських музикантів» забезпечує високий рівень сервісу для міжнародних подорожей, враховуючи насичену програму. Обидва тури мають

рентабельність 15%, що відповідає стандартам туристичної галузі та забезпечує стабільний дохід компанії «Аккорд-тур».

Тур «Три дні – Три казки» є бюджетним варіантом короткотривалої подорожі, що передбачає екскурсії на території України. Низька вартість на одну особу (2001 грн) робить його доступним для широкої аудиторії, зокрема школярів. Тур «Дорогами Бременських музикантів» має вищу ціну (36645 грн на одну особу), але пропонує триваліший маршрут із насиченою програмою, включаючи міжнародні локації.

Обидва тури забезпечують однакову рентабельність у 15%, що свідчить про оптимальне співвідношення прибутковості до витрат. Тур «Дорогами Бременських музикантів» забезпечує вищий прибуток за рахунок тривалості та кількості учасників.

У турі «Три дні – Три казки» основними статтями витрат є проживання та харчування (52% загальних витрат), аналогічна ситуація і у турі «Дорогами Бременських музикантів» (76%).

Тур «Три дні – Три казки» орієнтований на локальний ринок, що робить його доступним для регіональних шкіл. Міжнародний тур «Дорогами Бременських музикантів» спрямований на школярів із більшими фінансовими можливостями, що дозволяє забезпечити ширшу програму та інтенсивніший культурний обмін.

Тур «Три дні – Три казки» приваблює своєю доступністю, мінімальними витратами та простотою організації. Тур «Дорогами Бременських музикантів» виграє завдяки ексклюзивності програми, яка включає відвідування популярних європейських локацій, таких як Heide Park та Serengeti Park.

Ефективність туристичних продуктів залежить від численних чинників, серед яких ключовими є вартість послуг, структура витрат, цільова аудиторія, тривалість та географія маршруту. Для оцінки економічної ефективності двох розроблених турів – «Три дні – Три казки» та «Дорогами Бременських музикантів + парк розваг Heide Park!» – проведено порівняльний аналіз із врахуванням витрат, рентабельності та попиту.

Проведений порівняльний аналіз свідчить, що обидва тури є економічно ефективними, проте орієнтовані на різні сегменти ринку. Тур «Три дні – Три казки» підходить для швидкої організації та бюджетних подорожей, тоді як «Дорогами Бременських музикантів» спрямований на довгострокові поїздки з розширеною програмою. Комбінація таких продуктів дозволяє туристичній компанії задовольнити потреби різних цільових груп, забезпечуючи стабільний дохід та розвиток бізнесу.

Висновки до розділу 3

Розділ 3 був присвячений аналізу, розробці та вдосконаленню організації дитячих турів у туристичній компанії «Аккорд-тур». У ході дослідження було визначено, що діяльність компанії у цьому сегменті характеризується високим потенціалом і значним впливом на розвиток дитячого туризму як окремого напрямку. Враховуючи сучасні виклики, компанія демонструє гнучкість у формуванні туристичних програм, зокрема через диверсифікацію маршрутів, розширення освітніх та інтерактивних компонентів, а також адаптацію до змін у попиті.

На основі проведеного аналізу діяльності компанії у сфері дитячого туризму, розроблені два туристичні продукти – «Три дні – Три казки» та «Дорогами Бременських музикантів». Кожен із них відповідає різним категоріям клієнтів, забезпечуючи як доступні подорожі внутрішнім ринком, так і розширені міжнародні програми для школярів. У процесі розробки було враховано освітні, культурні, розважальні та рекреаційні компоненти, які є ключовими для формування дитячих турів.

Проведені економічні розрахунки довели рентабельність обох турів, хоча їхні фінансові показники суттєво різняться. Тур «Три дні – Три казки» орієнтований на внутрішній ринок, має бюджетну вартість і високу доступність для українських споживачів. Водночас міжнародний тур «Дорогами

Бременських музикантів» потребує вищих витрат, але пропонує більш насичену програму, що робить його привабливим для шкільних груп із середнім та високим рівнем доходу.

Під час дослідження було виявлено низку викликів, зокрема зменшення туристичних потоків через економічну кризу та військові дії, високу собівартість турів і обмежений доступ до інвестицій. Однак запропоновані рекомендації щодо вдосконалення діяльності компанії, такі як диверсифікація туристичних продуктів, інвестування у маркетинг та співпраця з державними ініціативами, дозволять підвищити конкурентоспроможність «Аккорд-тур».

Окрему увагу було приділено структурованому підходу до організації маршрутів, забезпеченню високого рівня обслуговування та розвитку освітньо-культурного компоненту турів. Впровадження інноваційних підходів, таких як інтерактивні формати, майстер-класи та екологічні маршрути, дозволяє формувати додану вартість туристичних продуктів і задовольняти сучасні потреби клієнтів.

Таким чином, вдосконалення організації дитячих турів у туристичній компанії «Аккорд-тур» сприятиме не лише зміцненню її позицій на ринку, але й розвитку дитячого туризму в Україні загалом. Запропоновані напрями розвитку забезпечать сталий ріст компанії, підвищення її конкурентоспроможності та розширення клієнтської бази. Водночас інтеграція сучасних підходів до створення туристичних продуктів стане важливим внеском у відновлення туристичної індустрії в Україні.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Дитячий туризм охоплює різні аспекти — від педагогічних та психологічних підходів до організації до правового регулювання та практичного втілення туристичних програм. Дослідження в межах цієї роботи було спрямоване на аналіз теоретичних основ дитячого туризму, вивчення практичного досвіду вітчизняної та зарубіжної практики, а також нормативно-правового забезпечення, що створює умови для його успішної реалізації.

Важливість цієї теми обумовлена тим, що дитячий туризм є не лише засобом організації дозвілля, але й потужним інструментом розвитку комунікаційних, творчих та пізнавальних навичок у дітей. У процесі дослідження було здійснено багатовекторний аналіз, який дозволив сформулювати цілісне уявлення про ключові аспекти організації дитячих туристичних програм. Нижче наведено основні висновки, зроблені відповідно до поставлених завдань.

1. У процесі дослідження були розглянуті теоретичні засади, які формують основу дитячого туризму. Зокрема, було встановлено, що дитячий туризм базується на інтеграції освітніх, пізнавальних, оздоровчих та розважальних функцій. Основна мета дитячого туризму — забезпечення гармонійного розвитку дитини через поєднання активного відпочинку та нових знань. Аналіз літературних джерел дозволив визначити, що організація дитячих турів потребує врахування вікових особливостей дітей, їхніх фізичних та емоційних можливостей. Було детально розглянуто педагогічні підходи до планування програм, які спрямовані на розвиток соціальних навичок, формування командного духу та виховання самостійності. Особливий акцент зроблено на ролі інтерактивних методів, які сприяють активному залученню дітей у процес пізнання та відпочинку. Було досліджено поняття «дитячий туризм» у контексті його класифікації. Виокремлено основні види дитячих турів: освітні, спортивно-оздоровчі, культурно-пізнавальні та екологічні. Це

дозволило краще зрозуміти специфіку кожного з напрямів та їхній внесок у загальний розвиток дитини.

2. Дослідження практичного досвіду організації дитячого туризму в різних країнах дозволило виявити ключові тенденції та кращі практики. Зарубіжний досвід, зокрема в країнах Західної Європи, США та Японії, демонструє високий рівень уваги до питань безпеки, якості послуг та інтеграції інноваційних технологій. Наприклад, у Німеччині широко застосовуються програми сімейного туризму, що сприяють залученню батьків до організації дозвілля дітей. У Японії популярними є екологічні тури, які спрямовані на виховання екологічної свідомості серед дітей.

Вітчизняна практика, попри деякі обмеження, пов'язані з фінансуванням та матеріально-технічною базою, також демонструє позитивні результати. В Україні особливо популярними є культурно-пізнавальні тури, які знайомлять дітей з історією та культурою регіонів. Важливим аспектом є використання ресурсів природних парків, музеїв та історичних пам'яток для створення цікавих і корисних програм.

Порівняльний аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду дозволив виявити сильні сторони, які можуть бути адаптовані до українських реалій. Зокрема, це впровадження сучасних технологій у планування турів, розвиток спеціалізованих програм для різних вікових груп та посилення уваги до інтерактивних методик.

3. Окремим аспектом дослідження стало вивчення нормативно-правового регулювання дитячого туризму. Було проаналізовано чинні закони та підзаконні акти України, які регулюють організацію дитячих турів. Зокрема, увагу зосереджено на документах, що визначають права та обов'язки учасників туристичних подорожей, вимоги до безпеки, ліцензування туроператорів та інші аспекти.

У ході дослідження встановлено, що в Україні існує чітка законодавча база, яка охоплює ключові питання організації дитячого туризму. Проте виявлено низку проблем, пов'язаних із недостатньою деталізацією окремих

положень, зокрема щодо вимог до безпеки під час активних видів відпочинку. Було запропоновано шляхи вдосконалення нормативної бази, зокрема через адаптацію кращих міжнародних стандартів.

Крім того, було проведено аналіз програм фінансової підтримки дитячого туризму з боку держави та місцевих органів влади. Зроблено висновок, що ефективне правове регулювання є однією з ключових умов для розвитку цієї сфери, оскільки воно забезпечує гарантії безпеки дітей та сприяє розвитку інфраструктури.

4. У рамках дослідження було здійснено детальний аналіз діяльності туристичної компанії «Аккорд-Тур», яка є одним із провідних операторів на ринку дитячого туризму в Україні. Було розглянуто основні напрями діяльності компанії, зокрема організацію освітніх, культурно-пізнавальних та оздоровчих турів для дітей різних вікових груп. Аналіз показав, що «Аккорд-Тур» має добре розвинуту інфраструктуру, налагоджені партнерські відносини з освітніми установами та відпочинковими базами, а також великий досвід роботи з дитячими групами. Серед сильних сторін компанії можна виділити широкий вибір маршрутів, індивідуальний підхід до клієнтів і високий рівень безпеки.

Проте дослідження також виявило низку проблем. Зокрема, це обмежений спектр пропонованих активностей у деяких регіонах, недостатня адаптація програм до сучасних інтересів дітей та відсутність інтеграції цифрових технологій у процес організації турів. Висновки з цього аналізу дозволили визначити напрями для подальшого вдосконалення діяльності компанії.

5. У межах проведеного дослідження було розроблено туристичні тури «Три дні – Три казки» та «Дорогами Бременських музикантів». Кожен із цих турів має свою специфіку, що враховує вікові особливості та інтереси цільової аудиторії, а також особливості культурної програми.

Тур «Три дні – Три казки» має коротку тривалість (3 дні) і орієнтований на школярів віком 10–14 років. Основна програма туру передбачає екскурсійні

маршрути в межах України, охоплюючи міста Львів, Жовкву та Крехів. Важливою складовою цього туру є інтерактивні заходи, які спрямовані на активну участь дітей у процесі пізнання, а також на формування їхніх комунікативних навичок. Невелика тривалість туру та відносно доступна вартість (2001 грн за одну особу) роблять його привабливим для внутрішнього ринку.

Тур «Дорогами Бременських музикантів» має міжнародний характер і передбачає подорож до таких країн, як Польща, Німеччина та Данія. Програма туру охоплює відвідування міст Варшава, Берлін, Бремен і Дрезден, а також включає екскурсії, інтерактивні квести та відвідування парків розваг. Цей тур розрахований на школярів віком 12–16 років, що зумовлює більш насичену програму та необхідність адаптації до інтересів підліткової аудиторії. Висока вартість туру (883 євро на одну особу) пояснюється його міжнародною спрямованістю, що охоплює значний спектр культурних і розважальних заходів.

Здійснений аналіз засвідчив, що кожен із турів має чітко визначену цільову аудиторію, яка враховує вікові особливості дітей та їхні освітньо-пізнавальні потреби. Водночас програми обох турів сприяють розвитку культурної обізнаності, соціальної інтеграції та активного відпочинку дітей. Таким чином, туристичне підприємство демонструє високий рівень адаптації своїх продуктів до потреб ринку дитячого туризму.

6. На основі проведеного аналізу було розроблено низку рекомендацій, спрямованих на вдосконалення процесу організації дитячих турів. Основні пропозиції включають:

1. Впровадження інноваційних методів навчання – інтерактивні платформи, мобільні додатки та інші цифрові інструменти, які допоможуть зробити програми цікавішими для дітей.

2. Розширення спектру послуг –: пропозиція спеціалізованих турів для різних вікових груп, включаючи дітей з особливими потребами.

3. Посилення заходів безпеки – регулярні тренінги для персоналу, забезпечення сучасного обладнання та дотримання міжнародних стандартів у цій сфері.

4. Підвищення кваліфікації персоналу – організація тренінгів для гідів, педагогів і менеджерів, які працюють із дитячими групами.

5. Активізація маркетингових зусиль – використання соціальних мереж, створення відеоконтенту та організація спеціалізованих заходів для популяризації нових турів.

Проведене дослідження дозволило комплексно оцінити ключові аспекти організації дитячого туризму, враховуючи як теоретичні основи, так і практичні аспекти реалізації програм. Вивчення діяльності компанії «Аккорд-Тур» стало важливим кроком для розуміння особливостей цієї галузі в Україні. Запропоновані нові маршрути та рекомендації сприяють удосконаленню практики організації дитячих турів і відкривають нові перспективи для розвитку ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III: станом на 19 грудня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
2. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР: станом на 10 жовтня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
3. Ахмедова О. О. Можливості використання світового досвіду державного регулювання у сфері туризму в Україні. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління»*. 2016. №1. С. 32–37.
4. Балашова Р.І. Методологічне обґрунтування ефективності туристичної діяльності. *Вісник соціально – економічних досліджень*. 2010. № 40. С. 342-348.
5. Бігус М. М. Науковий дискурс дефініції конкурентоспроможності туристичного бізнесу в регіоні. *Регіональна економіка*. 2012. №2. С. 162–167.
6. Богуненко А. Г. Розвиток дитячого туризму в Україні: кваліфікаційна робота бакалавра: спец. 242 – Туризм і рекреація; наук. кер. В. В. Мерчанський; Харків: ДБТУ, 2023. 77 с.
7. Високий турсезон 2019: рекорди і новинки українських регіонів. *Zruchno.travel*. URL: <https://zruchno.travel/Publications/Entry/4725?lang=ua>. (дата звернення: 11.01.2025 р.)

8. Галасюк С. С., Нездоймінов С.Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навчальний посібник. Друге видання, доповнене і доопрацьоване. Херсон: Олді-Плюс, 2016. 248 с.
9. Герман І.В. Правове регулювання організації дитячого туризму в Україні. *Молодий вчений*, 2019. № 7 (71), С. 329—336.
10. Грабар М. В., Машіка Г. В., Кашка М. Ю. Дитячий туризм: базові вимоги організації та перспективи впровадження інновацій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. №16. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/53347> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
11. Давиденко І. В. Культурно-історична спадщина як основна складова розвитку культурного туризму в Україні. *The global competitive environment: development of modern social and economic systems*. Chisinau, Republic of Moldova: Baltija Publishing, 2017. P. 20–22.
12. Долгова К. Кластерна модель територіального комплексу дитячого туризму та рекреації в Україні. *Економічна та соціальна географія*. Київ., 2017. Випуск 78. С. 47-52.
13. Дитячий відпочинок в Україні: особливості та тенденції. *Aigu.org.ua*. URL: <http://aigu.org.ua/ukrainechilds.html> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
14. Долгова К. Кластерна модель територіального комплексу дитячого туризму та рекреації в Україні. *Економічна та соціальна географія*. Київ. 2017. Випуск 78. С. 47–52.
15. Домище-Медяник, А. М. Теоретичні засади формування стратегії розвитку дитячих санаторно-курортних та оздоровчих закладів в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Економіка Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла». 2011. Спецвип. 33. Ч.3. С. 75-80
16. Івченко Л. О., Кужиль С. В., Петренко М. В. Особливості організації дитячого туризму в Україні. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 83—88.

17. Інноваційні технології в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі : кол. монографія. Черкаси : ЧДТУ, 2020. 119 с.
18. Калініченко А. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку: поняття, види та форми діяльності. *Державне управління в Україні: проблеми державотворення, виклики та перспективи* : Матеріали II Міжнар. наук. конф. аспірантів та докторантів з державного управління (3 червня 2011 року). Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. С. 30–34.
19. Каталог готелів та санаторіїв України. *Uahotels.info* URL: <https://uahotels.info/catalog/Kiev-Oblast/sanatorii/> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
20. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книги-XXI 2003. 300 с.
21. Ковач Ш., Дудіцька С. П., Мадяр-Фазекаш Е. О. Організація туристичної діяльності в умовах сучасного закладу освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Педагогіка, соціальна робота. Вип. 26. С. 93-97.
22. Козловський Є. Ресурсний потенціал та специфіка організації дитячого туризму в Україні. *Туризм і культура: актуальні питання науки і практики*. 2018. №2. – DOI: 10.31866/2616-7603.2.2018.154596. (дата звернення: 11.01.2025 р.)
23. Колотуха О. В. Дитячо-юнацький туризм в Україні як специфічна територіальна рекреаційна система. *Географія та туризм*. 2013. №27. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/75853/77-Kolotukha.pdf?sequence=1> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
24. Кондрацька Л. П. Дитячий туризм в Україні: стан та перспективи розвитку. *Економіка і суспільство*. 2021. №3. С. 13. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2021-3-13>. (дата звернення: 11.01.2025 р.)
25. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. Київ: КНЕУ. 2003. 504 с.

26. Купцова, П. А. Вебзастосунок для планування дитячих подорожей : дипломний проєкт ... бакалавра : 121 Інженерія програмного забезпечення / Заболотня Тетяна Миколаївна. – Київ, 2024. – 134 с.
27. Любіцева О.О. Методика розробки турів: Навчальний посібник.К.: Альтерпрес, 2003. 104 с.
28. Малиновська О. Географія дитячого туризму. *Краєзнавство, географія, туризм*. № 44 (577). Листопад 2008. С. 3-5.
29. Малиновська О.Ю., Кіптенко В.К. Організація екскурсійних послуг: підручник. Херсон: Олді-плюс. 2018. 518 с.
30. Маховка В. М., Путрегай Д. В. Особливості дитячого туризму. «Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність»: Матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 14 травня 2021 р., НУПП. С. 246-257.
31. Мельнійчук М.М., Зейко В.О. Молодіжний та дитячий туризм: сутність та класифікація за віком. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Геологія. Географія. Екологія. 2016. №. 44. С.118-122.
32. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Аналіз площ природно-заповідного фонду України в розрізі адміністративно-територіальних одиниць. *МЗДПРУ* URL: <https://mepr.gov.ua/news/35329.html>. (дата звернення: 11.01.2025 р.)
33. Нікітенко С.І. Розвиток молодіжного та дитячого туризму в незалежній Україні: проблеми та перспективи. *Історичні науки*. 2008. №49. С. 32-36
34. Оздоровлення дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку влітку 2017 року. *Стат. бюлетень. відп. за вип. О. О. Кармазіна*. Київ : Державна служба статистики України, 2017. 55 с.
35. Офіційний сайт «Аккорд-Тур». URL: https://www.accordtour.com/vsi_dytyachi_avtobusni_tury_dlya_shkolyariv (дата звернення: 11.01.2025 р.)

36. Офіційний сайт Відвідай: туристична компанія URL: <https://vidviday.ua/> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
37. Офіційний сайт Державне агентство розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
38. Офіційний сайт Alf Alf: туристична компанія URL: <https://alf.ua/> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
39. Офіційний сайт TPG TPG (Tourism Professional Group): туристична компанія. URL: <https://www.tpg.ua/> (дата звернення: 11.01.2025 р.)
40. Путрегай Д.В. Специфіка культурно-дозвіллевих заходів у дитячому туризмі : кваліф. робота на здобуття кваліфікації бакалавра зі спец. 242 «Туризм». Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 91 с.
41. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» від 16 березня 2017 р. № 168-р. Київ.
42. Туристична діяльність в Україні: статистичний бюлетень. Київ : Державна служба статистики, 2017. 76 с.
43. Фінансова звітність ТОВ «Аккорд-Тур». *Аккорд-Тур* URL: https://clarity-project.info/edr/32800179/yearly-finances?current_year=2023 (дата звернення: 11.01.2025 р.)
44. Чертовська Д.В. Проблеми розвитку дитячого туризму в Україні. *Географія та туризм*. 2012. № 23. С.86-93
45. Чорна Л. В. Інноваційні підходи до організації літнього дитячого оздоровлення. *Карпатський Край*. 2015. №1. С. 225-229.
46. Шаповал О.В. Особливості впровадження інноваційних технологій в діяльність вищих навчальних закладів. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2020. № 4 (60), С. 219-225. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-60-219-225>

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс ТОВ «Аккорд-тур» за 2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21 603	21 597
первісна вартість	1001	22 162	22 162
накопичена амортизація	1002	559	565
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 985	6 039
Основні засоби:	1010	800	696
первісна вартість	1011	4 603	4 603
Знос	1012	3 803	3 907
Усього за розділом I	1095	28 388	28 332
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	9 102	8 243
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	8 804	11 145
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	402	441
у тому числі з податку на прибуток	1136	235	234,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	62 256	56 700
Гроші та їх еквіваленти	1165	22	104,6
Витрати майбутніх періодів	1170	4 295	4 160
Інші оборотні активи	1190	13	11,2
Усього за розділом II	1195	84 894	80 804,8
Баланс	1300	113 282	109 136,8
Пасив	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн

I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	18 614	18 613,9
Додатковий капітал	1410	14 924	14 924
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-14 349	-11 351,2
Неоплачений капітал	1425	3 544	1 336
Усього за розділом I	1495	15 645	20 850,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	64 350	57 128,5
Короткострокові кредити банків	1600	6 800	15 075
III. Поточні зобов'язання			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	8 789	6 000
товари, роботи, послуги	1615	1 446	1 500
розрахунками з бюджетом	1620		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Інші поточні зобов'язання	1690	16 252	8 582,6
Усього за розділом III	1695	33 287	31 157,6
Баланс	1900	113 282	109 136,8

Звіт про фінансові результати за 2021 р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	31 577,7	19 429
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	20 184,1	12 991
Інші операційні доходи	2120	7 639,7	13 013
Інші операційні витрати	2180	5 873,6	5 925
Інші доходи	2240		13
Інші витрати	2270	10 161,9	13 519
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	39 217,4	32 455
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	36 219,6	32 435
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	2 997,8	20
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	2 997,8	20

Додаток Б

Баланс ТОВ «Аккорд-тур» за 2022 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21 597	21 593
первісна вартість	1001	22 162	22 162
накопичена амортизація	1002	565	569
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 039	8 240
Основні засоби:	1010	696	622
первісна вартість	1011	4 603	4 604
знос	1012	3 907	3 982
Довгострокові біологічні активи	1020	0	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0	
Інші необоротні активи	1090	0	
Усього за розділом I	1095	28 332	30 455
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	8 243	5 066,5
у тому числі готова продукція	1103	0	
Поточні біологічні активи	1110	0	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	11 145	10 154,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	441	422,9
у тому числі з податку на прибуток	1136	234,9	234,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	56 700	66 544,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	
Гроші та їх еквіваленти	1165	104,6	60,5
Витрати майбутніх періодів	1170	4 160	4 176
Інші оборотні активи	1190	11,2	154,1
Усього за розділом II	1195	80 804,8	86 578,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	
Баланс	1300	109 136,8	117 033,7
Пасив	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	18 613,9	18 613,9
Додатковий капітал	1410	14 924	14 924

Резервний капітал	1415	0	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-11 351,2	-13 996,1
Неоплачений капітал	1425	1 336	1 336
Усього за розділом I	1495	20 850,7	18 205,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	57 128,5	15 472,2
Короткострокові кредити банків	1600	15 075	
III. Поточні зобов'язання			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	6 000	65 528,5
товари, роботи, послуги	1615	1 500	7 840,2
розрахунками з бюджетом	1620	0	
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	
розрахунками зі страхування	1625	0	
розрахунками з оплати праці	1630	0	16,3
Доходи майбутніх періодів	1665	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	8 582,6	9 970,7
Усього за розділом III	1695	31 157,6	83 355,7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
Баланс	1900	109 136,8	117 033,7

Звіт про фінансові результати за 2022 р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 135,1	31 577,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	4 880,0	20 184,1
Інші операційні доходи	2120	7 015,0	7 639,7
Інші операційні витрати	2180	2 377,0	5 873,6
Інші доходи	2240		0,0
Інші витрати	2270	11 538,0	10 161,9
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	16 150,1	39 217,4
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	18 795,0	36 219,6
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-2 644,9	2 997,8
Податок на прибуток	2300		0,0

Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	-2 644,9	2 997,8
--	------	----------	---------

Додаток В

Баланс ТОВ «Аккорд-тур» за 2023 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього року,	На кінець звітнього періоду, тис. грн
--------------	----------------------	---------------------------------------	--

		тис. грн	
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21 593	21 590,7
первісна вартість	1001	22 162	22 161,8
накопичена амортизація	1002	569	571,1
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8 240	10 830,3
Основні засоби:	1010	622	429
первісна вартість	1011	4 604	3 842,3
Знос	1012	3 982	3 413,3
Довгострокові біологічні активи	1020	0	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0	
Інші необоротні активи	1090	0	
Усього за розділом I	1095	30 455	32 850
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	5 066,5	
у тому числі готова продукція	1103	0	
Поточні біологічні активи	1110	0	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	10 154,3	8 242,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	422,9	450,9
у тому числі з податку на прибуток	1136	234,9	234,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	66 544,4	108 306
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	
Гроші та їх еквіваленти	1165	60,5	171,8
Витрати майбутніх періодів	1170	4 176	3 688,7
Інші оборотні активи	1190	154,1	21,4
Усього за розділом II	1195	86 578,7	120 881,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	
Баланс	1300	117 033,7	153 731,4
Пасив	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	18 613,9	18 613,9
Додатковий капітал	1410	14 924	14 924
Резервний капітал	1415	0	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-13 996,1	-13 312,1
Неоплачений капітал	1425	1 336	1 336
Усього за розділом I	1495	18 205,8	18 889,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	15 472,2	54 390
Короткострокові кредити банків	1600	0	4 372,2
III. Поточні зобов'язання			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	65 528,5	5 010

товари, роботи, послуги	1615	7 840,2	33 245,4
розрахунками з бюджетом	1620	0	
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	
розрахунками зі страхування	1625	0	
розрахунками з оплати праці	1630	16,3	29,3
Доходи майбутніх періодів	1665	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	9 970,7	37 794,7
Усього за розділом III	1695	83 355,7	80 451,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
Баланс	1900	117 033,7	153 731,4

Звіт про фінансові результати за 2023 р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27 109,8	9 135,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	14 070,3	4 880
Інші операційні доходи	2120	7 087	7 015
Інші операційні витрати	2180	5 379,9	2 377
Інші доходи	2240		0
Інші витрати	2270	14 023,9	11 538
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	34 196,8	16 150,1
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	33 474,1	18 795
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	722,7	-2 644,9
Податок на прибуток	2300		0
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	722,7	-2 644,9